

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostopna petiina vrste
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Clara pacta!

V nedeljski številki smo objavili v glav-
nih potezih vsebino najnovejšega klopot-
ca, ki ga more zleči samo politik Pribiče-
vičeva kova. Cesar si niso upali nasproti
nam najbolj reakcionarni tuji državniki, to
hoče izvesti zdaj naš minister za prosveto.
Vsa društva od znanstvene akademije pa
do zadnjega pipčarskega kluba hoče posta-
viti pod popolno kuratelo policije in svojih
nadzornikov. Ker je danes že za slednjega
pastirja jasno, da obstoji ves kulturni na-
predek zgolj in samo v čim večjem svobod-
nem uveljavljanju vseh individualnosti,
vseh najmanjših edinic, je tudi popolnoma
jasno, kam meri ta najnovejši korak PP
režima. Na najbolj brezobziren način hoče
s policijskimi sredstvi izpodrežati koreni-
ne vsemu lastnemu narodnemu in verske-
mu kulturnemu življenju Slovencev in našo
deželo izpremeniti v enostavno kasarno ter
na ta način utrditi v svobodni in demokra-
tični Jugoslaviji režim, kakršnega pozna v
kulturnem oziru samo še boljševiška Ru-
sija.

To je najnovejše dejanje sedanje bel-
grajske politične modrosti, ni pa edino v
zadnjih časih. Kakor vemo, pripravljajo
tam šolske zakone, ki se naravnost rogajo
vsem najelementarnejšim pojmom o nalo-
gah šolstva. Tudi šolstvo naj bi po Pribiče-
vičevem pojmovanju bilo organizirano v po-
licijskem in kasarniškem duhu in stalo naj
bi docela v službi vsakokratnih političnih
režimov. Enako je na drugih poljih, kakor
n. pr. na gospodarskem, kakor nam zgo-
vorno priča pripravljajoči se zadrugi za-
kon. Skratka: povsod in na vsej črti jadra-
mo v sistem, kakršen je vladal v Evropi
pred osvobodilnim letom 1848. in katerega
prozoren namen je s policijskimi sredstvi
zadužiti kakršnekoli pojave individualnega
kulturnega življenja posameznih pokrajin
in posameznih narodov.

Če mirno in trezno premočimo ves ta
politični kurz, ki je zavladal pri nas, tedaj
se ne moremo ubraniti prepričanja, da vo-
di vse to postopanje tendenca, da se slo-
venstvo kot politična, narodna in kulturna
individualnost izbriše. Naraščajoče omalo-
važevanje slovenščine po vseh uradih in
šolah, zavestno izpodreževanje vseh gospo-
darskih pogojev našega obstanka in brez-
obzirno demontiranje vseh naših prosvet-
nih naprav, vse to nas vodi do prepričanja,
da imamo opraviti tu z jasno preračuna-
nim programom, naperjenim proti naši na-
rodni kulturni samobitnosti.

Slovenski narod je živel doslej v trd-
nem prepričanju, da so namere, kakršne
goje Pribičević in njegovi pajdaši le začas-
ni poizkusi, trenutne zablude in taktični
eksperimenti, s katerimi hočejo Slovence
ustrahiti in prisiliti k popuščanju in da bo
tudi med pravimi zastopniki srbskega na-
roda prej ali slej zavladal pomirljiv duh,
ki bo uvidel, da se s takimi metodami ne
ustvarja življenjska skupnost. Vse,
kar se zadnje čase dogaja, je pa že tako
usmerjeno in ukrojeno, da mora v najdo-
brohotnejšem človeku zbuditi slutnjo, da
se varamo in da bo treba vzbuditi ter or-
ganizirati prav vse narodne sile za resen
boj za našo narodno in kulturno individu-
alnost. Mi smo vedno in vsak čas priprav-
ljeni za iskren in bratski sporazum in niti
v sanjah ne zahtevamo ničesar pretirane-
ga ali nemogočega, toda nikdar in nikoli
ter nikomur ne ljubo ne bomo zatajili in
žrtvovali svoje narodne individualnosti,
svoje v trdih in dolgotrajnih bojih s sil-
nejšimi nasprotniki izkristalizirane volje
po individualnem narodnem življenju v
vseh oblikah, najmanj pa še svojih kul-
turnih organizacij. Nihče nam ne bo nareko-
val, da ne smemo biti narod, ampak samo
»pleme«, nikomur ne bomo dovolili, da bi
nam branil svobodno se združevati na slo-
venski narodni podlagi, nihče nam ne bo
komandiral verskih nazorov ali da ne bi
smeli organizirati se v katoliških ali kakrš-
nihkoli verskih društvih! Če nismo tega
dopustili svojim nemškim in laškim narod-
nim nasprotnikom, bomo to še bolj trpeli
v lastni državi, ki v njej živimo in jo ho-
čemo trdno in močno po sporazumnem res
bratskem soživljenju!

Življenska vprašanja Slovenije.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Jugoslo-
vanski klub je imel danes popoldne sejo,
na kateri so posamezni poslanci poročali
o gospodarskih in političnih razmerah v
svojih okrajih. Vsi člani so ugotovili, da
nastopa za živinorejce prava katastrofa.
Klub je sklenil takoj vložiti poleg dru-

gih že prej skienjenih in pripravljenih
interpelacij tudi interpelacijo zaradi iz-
voza živine. Klub bo poleg ločenega mi-
šljenja celokupne opozicije o stanovanj-
skem zakonu podal še klubovo izjavo,
katera je bila na današnji seji odobrena.

Kaj se plete v Zagrebu?

ZANIMIVA SEJA ANKETNEGA ODBORA. — POSLANCA JALZABETIČ
in LOVREKOVIČ O ABSOLUTIZMU G. RADIČA. — HSS BO ŠE IZGU-
BILA NA TERENU? — LAZA MARKOVIČ NE DAJE IZJAV.

Zagreb, 11. maja. (Izv.) Člani anketne
komisije, ki so v nedeljo posetili Plitvička
jezera in Hrvatsko Primorje, so se danes
popoldne vrnili v Zagreb, kjer je bila za
ob 5 popoldne napovedana seja anketnega
odbora.

Najprej sta bila zaslišana posl. Jal-
zabetič in poslanec Lovreković. Zaslišana
sta bila predvsem z ozirom na
sejo dne 14. avgusta 1924, na kateri je bil
sklenjen pristop h kmečki internacionali.
Posl. Jalzabetič je izjavil, da je tej seji
predsedoval kmet Juraj Valetić. Ko je bil
stavljen predlog, da HRSS pristopi h kmeč-
ki internacionali, se je vršila dolga deba-
ta, v kateri je g. Horvat zavzel stališče
proti vstopu HRSS in je tudi stavil svoj
protipredlog. Ko pa se je v dolgi debati
pojasnila predvsem sporna točka, da kmeč-
ka internacionala ni istovetna s komuni-
stično internacionalo, tedaj je tudi g. Hor-
vat umaknil svoj predlog. Umaknil pa je
svoj predlog tudi radi tega, ker so člani
odbora pojasnjevali, da bi nepristop HRSS
pomenil desauviranje Radiča kakor tudi
Hrv. republikanske seljačke stranke. —
Poslanec Jalzabetič je bil tudi vprašan, ka-
ko so poslanci ta sklep seje tolmačili med
ljudstvom. Izjavil je, da so vsi poslanci
ljudstvu tudi pojasnili, da vstop v kmečko
internationalo ne pomeni pristopa h komu-
nistični internacionali. — Na vprašanje,
kaj je z njegovim izstopom iz HSS, je posl.
Jalzabetič odgovoril, da on iz stranke ni
izstopil, ker je še vedno njen član, pač pa
da se je kot starejši umaknil v politični
pokoj. O vodstvu HSS pa je g. Jalzabetič
govoril s precejšnjim nezadovoljstvom in
poudarjal, da vlada v stranki precejšnje
diktatorstvo.

Za njim je bil zaslišan g. Lovreković.
Izjavil je, da je bil on na omenjeni seji od-
ločno proti pristopu stranke h kmečki in-
ternacionali. Za pristop je mnogo govoril
predvsem urednik Herec. On da je bil
proti pristopu že 3. avgusta, ob priliki, ko
je izšel v »Slobodnem domu« članek g.
Radiča o kmetijski internacionali. On se
je takrat ni strinjal z g. Radičem in je takoj
objavil članek s svojim mnenjem v »Hrvat-
skem glaslu«. To je tudi glavni razlog, da je
izstopil iz stranke. Glede na sklep seje, da
se pristopi h kmečki internacionali, pa iz-
javlja, da je on istega mnenja, kakor g.
Jalzabetič, da so vsi razumevali ta sklep
tako, da vstop v kmečko internationalo ne
pomeni pristopa k komunistični internaci-
onalni. Rekel je: »Moje mnenje je, da je Ra-
dič zahteval ta pristop samo radi tega, da
tako demonstrira stranka proti režimu, da

uplaši vladajočo kliko in da tako pride do
spremembe režima.«

Istotako kot g. Jalzabetič, je tudi Lo-
vreković napadal vodstvo HSS, da je dik-
tatorsko.

Po zaslišanju obeh je bila seja zaklju-
čena in je prihodnja napovedana za dne
12. maja ob 11 dopoldne. Na tej seji bosta
gg. Jalzabetič in Lovreković podpisala za-
pisnik, predsednik anketnega odbora pa bo
podal resume dosedanje preiskave in se
bo določil nato program za nadaljnje delo
odbora.

Zagreb, 11. maja. (Izv.) Za časa za-
slišavanja g. Jalzabetiča pred anketnim od-
borom, se je Vaš dopisnik razgovarjal z
g. Lovrekovićem. Rekel je, da je bi-
lo njegovo mnenje, da se ne pristopi k in-
ternacionali, pravo in da se je to danes že
izkazalo pri zagrebških občinskih volitvah.
Pri prihodnjih državnih volitvah bo HSS
doživela še večji poraz. Izjavil je, da se je
vedno boril proti klikam in da misli ta boj
nadaljevati. O seji dne 26. aprila je izja-
vil: »To je samo varanje. Te seje sploh
ni bilo. Jaz sem bil član glavnega odbora,
pa na to sejo sploh nisem bil povabljen.«

Glede tega, da je posl. Jalzabetič kljub
svojemu odklonilnemu stališču še ostal v
stranki, je izjavil, da posl. Jalzabetič ni več
dovolj borben, ker je že starejši, on pa da
je še vedno pripravljen pustiti plug in pri-
jeti za pero, kadarkoli bo za to čutil dolž-
nost. V razgovoru je ostro kritiziral delo
posameznih članov glavnega odbora in
ugotovil, da obstoje v računih o strankinem
skladu še nepojasnjene difference za okrog
pol milijona dinarjev.

Nadalje se je Vaš dopisnik razgovar-
jal tudi s posl. Jalzabetičem, ki mu
je potrdil, da ni izstopil iz stranke, da ga
pa tudi stranka ne bo izključila, kakor se
to govori. Izjavil je Vašemu dopisniku, da
je on poslancu Mačku že za časa Davido-
vičeve vlade predlagal, da se stranka odre-
če republikanstvu, da pri kralju zaprosi
za avdienco in da se postavi v program
HSS kmečka demokracija. Vendar pa ta-
krat ta njegov predlog ni prodril in je bil
zato tudi postavljen v stranki v ozadje.

Zagreb, 11. maja. (Izv.) Vaš dopisnik
je danes po seji anketnega odbora posetil
tudi g. Markoviča in ga vprašal, kak-
šno mnenje ima o razpoloženju ljudstva
napram novi politiki. Izjavil mu je, da je
nezadovoljnost ljudstva temeljila predvsem
v slabi upravi in je zato navajal nekatere
konkretnne primere. O vprašanju dopisnika
o sedanjih političnih situaciji pa je odgovo-
ril, da o tem ne daje nobenih izjav, češ,
da mu je naročil tako g. Pašić.

Rezultat zagrebških nado-
mestnih občinskih volitev.

Zagreb, 11. maja. (Izv.) Nedeljske do-
polnilne volitve za 25 izpraznjenih mest
občinskih odbornikov so potekle popolno-
ma mirno in ni bilo zanje nikakega zani-
manja. Ogromni del opozicijskih voliv-
cev je vsled nerazpoloženja napram poli-
tiki hrvatske opozicije izrazil svoje neza-
dovoljstvo s tem, da se volitev ni udeležil.
Tako je Blok nazadoval v Zagrebu za sko-
ro 7000 glasov. Od volivnih upravičencev
je volilo komaj 47%. Vredno pa je ome-
niti, da je nazadovala tudi samostojna de-
mokratska stranka za 1000 glasov, kar po-
meni, kako neaktuelna je postala v seda-
njem političnem življenju. Od 11 predlo-

ženih kandidatnih list jih je prodrlo 5 in
sicer so dobili:

1. Hrvatski socialni napredni blok 15
mandatov (9590 glasov).
2. Samostojni demokratje 3 mandate
(1425 glasov).
3. Komunisti 3 mandate (1250 glasov).
4. Frankovci 2 mandata (1220 glasov).
5. Židje (zionisti) 2 mandata (742 gla-
sov).

Druge vložene liste količnika sploh
niso dosegle. Volivni rezultat zaznamuje
precejšen narastek frankovcev in komuni-
stov.

Poravnajte naročnino!

Uradno poročilo
o konferenci male antante.

Bukarešt, 11. maja. (Izv.) O konfe-
renci Male antante so izdali večeraj sle-
deče poročilo:

Gg. dr. Beneš, dr. Ninčić in Duca so
se danes dopoldne posvetovali o razmerju
Male antante do sosednjih držav. Dr. Be-
neš je poročal o rezultatu svojih poga-
ljanj s Poljsko. Kraljevina SHS in kral-
jevina Rumunija sta izrazile svoje po-
sebno zadovoljstvo nad temi rezultati in
jih smatrate kot važen korak k stabiliza-
ciji miru. Dalje so se razgovarjali o te-
kočih pogajanjih z Grčijo.

Češka, Rumunija in kraljevina SHS
so enako interesirane, da mir okoli njih
ne bo ogrožen in ugotavljajo z zadovolj-
stvom, da boljševidem ni zmagal v Bol-
gariji in da red v Bolgariji ne bo dalje
rušen.

Povečanja bolgarske armade ne mo-
rejo dopustiti, ker ne odgovarja dejan-
skim potrebam in ker bi se s tem ustva-
rilo onstran Donave stanje, ki bi naspro-
tovalo temeljnim določbam neuilske po-
godbe.

O razmerju do Ogrske so obširno
razpravljali. Ugotovili so, da način re-
alizacije finančnega ozdravljenja z ozi-
rom na neke točke mirovne pogodbe,
zlasti one o razorožitvi, ne vzbujajo za-
upanja med Madžarsko in sosednjimi
državami. Zaupanje resno ogrožajo tudi
izjave, ki streme za spremembo sedanje-
ga pravnega stanja, določenega po mi-
rovnih pogodbah. Države Male antante
jemljejo te pojave na znanje in pripisu-
jejo vse posledice onim, ki se pregreše.

O avstrijskem vprašanju je bila raz-
prava zelo temeljita. Soglasno so skle-
nili nadaljevati po Društvu narodov za-
četno politiko finančnega ozdravljenja,
so pa mnenja, da je treba integralno
ohraniti točke mirovnih pogodb.

Konferenca se je nato bavila s polo-
žajem v Evropi po zadnjih dogodkih in
z ostalimi vprašanji dnevnega reda.

Prihodnja konferenca bo v Bel-
gradu.

KONEC KONFERENCE MALE
ANTANTE.

Bukarešt, 11. maja. (Izv.) Oficialna
posvetovanja zunanjih ministrov Male
antante so končana. Danes dopoldne so
se vsi člani konference podali na veliko
posestvo Florika ministrskega predsed-
nika Bratianu, kjer bodo razpravljali sa-
mo o medsebojnih vprašanjih. Zanimivo
je, da se konference Male antante ni ude-
ležil noben češkoslovaški častnikar.

Važne izjave Rykova.

Moskovski dopisnik dunajske »Neue Freie
Presse« poroča svojemu listu vsebino razgo-
vora, ki ga je imel s tajnikom za vnanje za-
deve v predsedstvu sveta ljudskih komisarjev
Rykovom.

Začela sta z balkansko politiko.
»Mi nismo imeli,« je rekel Rykov, »in še da-
nes nimamo direktnih zvez z Balkanom. Zato
lahko opazujemo dogodke na Balkanu kot ne-
prizadeti opazovalci. O Besarabiji je
padla odločitev brez nas, toda mi se ne sma-
tramo vezane na dotični sklep in vedno prote-
stiramo proti nasilju, ki se je izvršilo nad to
deželo. Mi Besarabije nismo osvojili in tudi
na to ne mislimo. Mi smo proti vsaki odločitvi
brez soglasja prebivalstva dotične dežele; pri-
znali pa bi plebiscit pod pogojem, da bi smeli
Besarabei svobodno in brez pritiska povedati
svojo voljo. Če bi se prebivalstvo Besarabije
izreklo s svobodnim plebiscitom za to, da osta-
ne združeno z Romuni, bi mi tak sklep brez
dvoma in brez vsakega pridržka priznali. Se-
veda bi moral biti plebiscit popolnoma svobo-
den.«

O balkanskem bloku je rekel Ry-
kov: »Ne vem, če tak blok sploh obstoji ali
ne. Mogoče je. Tak blok smatramo mi za zelo
nevaren, ker vemo, da take zveze malih in
srednjevelikih držav ne nastajajo brez sode-
lovanja velesil, ker povzročajo ogromne stro-
ške. Kedar slišim kaj o balkanskem ali balti-
skem bloku, se vedno vprašam: Kdo je dal
denar? Za nas je te vrste politika neprijetna.

ker nas sili v vedno večje stroške za oboroževanje. Vam je znano, da smo število vojakov znatno znižali. Mi trošimo za vojaštvo manj kakor vsaka druga velesila, in če primerjate naš vojni proračun s poljskim, se boste prepričali, kako neopravičen je očitek, da smo mi »rdeči militaristi«. Ta očitek je le izgovor, ki naj bi moralno opravičeval vojaške izdatke drugih.

»Glede dogodkov v Bolgariji,« je nadaljeval Rykov, »mi ni treba še posebej naglašati, da so trditve raznih listov, da stojimo mi v zvezi s temi dogodki, golo izzivanje. Takih bedarij mi ne delamo, ker vemo, kako nevarni so lahko taki dogodki. Zalibog so dogodki, kakor atentat v Sofiji, že stara bolgarska politična tradicija in jih je treba tolmačiti iz bolgarske notranjosti ven. Atentati in političen teror so bili v Bolgariji na dnevnem redu že, ko boljševizma še nikjer ni bilo! Vzroke za atentat je treba iskati v notranji politični borbi v Bolgariji.«

Mnogo preglavice povzroča ruski vladi tudi žalostno stanje Ukrajincev v Vzhodni Galiciji. »Mi pa ne bomo napravili v tem oziru nikakega diplomatskega koraka in tudi ne bomo uradno protestirali,« je rekel Rykov.

Nad vse zanimive pa so izjave Rykova o stališču sovjetov do privatnega kapitala. »Produkcijske sile industrije in kmetijstva tako zelo rastejo, da državna trgovina in zadruge ne morejo več izvrševati svojih nalog. Mi pa moramo vse svoje moči združiti na produkcijo. Tudi tuj kapital vedno lahko računa na našo pomoč. Ravno v najnovejšem času smo oddali nekaj važnih koncesij, n. pr. eksploatacijo zlatih poljan ob reki Leni, izkoriščanje manganskih rudnikov itd. Vzrok, da prihaja tako malo tujega kapitala v deželo, ne leži v objektivnih razmerah, ampak v napačnem prepričanju zapadne Evrope, da naša vlada ni stalna. Ko pa se bo svet prepričal, da je naša vlada ena najbolj stalnih v Evropi, se bo tudi tuj kapital pri nas udeleževal.«

Žalna seja narodne skupščine.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Za danes sklicana seja narodne skupščine se ni vršila, oziroma je bila prekinjena. Pred sejo se je vršil sestanek načelnikov posameznih parlamentarnih klubov. Na njem je bilo sklenjeno, da se v znak žalosti za pokojnim Ljubomir Bakićem seja prekine, da se morejo poslanci udeležiti pogreba, ki se je vršil dopoldne. Seja se je pričela okrog pol 10. Po prečitju zapisnika zadnje seje, je vstal skupščinski predsednik in rekel: »Gospodje narodni poslanci! Moram vam sporočiti tužno vest. Prejšnji podpredsednik naše narodne skupščine in ugledni član bivše črnogorske skupščine Ljubomir Bakić je umrl. Načelniki parlamentarnih skupin so pristali na to, da se v znak spoštovanja dela tega častitega narodnega delavca današnja seja prekine, da lahko narodni poslanci prisostvujejo njegovemu pogrebu.« Nato so vsi poslanci vstali in zaklicali pokojnemu Bakiću »Slava«. Seja je bila zatem prekinjena in sklicana prihodnja za jutri z istim dnevnim redom: Izvolitev 5 članov v upravni odbor Drž. hipotekarne banke. Poleg tega pridejo na vrsto odgovori na nekatera vprašanja poslancev.

Ljubomir Bakić.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Dopoldne se je vršil pogreb pokojnega Lj. Bakića. Pogreba so se udeležili poslanci skoro vseh klubov in številno občinstvo. — Ljubomir Bakić je bil brezdvoma naj-

bolj pošten radikalni poslanec. Kot bivši podpredsednik je užival ugled ne samo v svojih, ampak tudi v opozicijskih krogih. Bil je zelo objektivni. Radi njegove poštenosti ga je pri poslednjih volitvah proglasila za disidenta.

Ljubomir Bakić je bil rojen 1. 1875. v vasi Zabrdje. Ljudsko šolo je obiskoval v rojstni vasi, kjer je bil njegov oče za učitelja. Gimnazijo in pravno fakulteto je dovršil v Belgradu. Po končanih študijah je dobil mesto sodnika pri kasacijskem sodišču v Črnigori. L. 1905. je bil izvoljen za poslanca v črnogorski parlament in od tedaj je bil stalno voljen do volitev 8. februarja l. l., ko je proti njemu oficielna radikalna stranka začela najogorčenejšo borbo pod vodstvom sedanjega finančnega ministra Stojadinovića. L. 1912-13. je bil v Črnigori minister za pravosodje, nato pa poslanec velikega sodišča. Na tem mestu ga je zatekla avstrijska okupacija v Črnigori. Potem je bil okrožni načelnik v Črnigori, nato pa predsednik velikega sodišča. 18. marca 1923. je bil izvoljen za narodnega poslanca kot nositelj radikalne liste v Črnigori. Pri konstituiranju narodne skupščine je bil izvoljen za prvega podpredsednika. Januarja lanskega leta je bil imenovan za opolnomočenega ministra in poslanca v Carigradu. Nato pa je bil upokojen. Od decembra 1924. je bil težko bolan. Na književnem polju je bil jako delaven. Napisal je več knjig in člankov o raznih pravnih vprašanjih.

Borba za upravni odbor državne hipotek. banke.

REŽIM NE MISLI UPOŠTEVATI NE SLOVENCEV NE HRVATOV!

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Vprašanje imenovanja 5 članov upravnega odbora državne hipotekarne banke je zopet razburilo vladno večino, ker gre za 5 dobro in masno plačanih mest, ki imajo obenem precejšen vpliv nato, kako se razdeljujejo krediti. Razumljivo je, da je raditega pričela prava borba. Današnja prekinitev skupščinske seje je prišla vladnima strankama prav, ker se glede kandid. še nista mogla nikakor sporazumeti. Radi tega vprašanja je vlada imela dopoldne sejo. Na njej so razpravljali o tem, ali naj se za člane upravnega odbora imenujejo poslanci ali pa ljudje izven parlamenta. Vlada je ugotovila, da se za ta mesta lahko imenujejo poslanci, vendar definitivnega stališča ni zavzela. Popoldne je bila sklicana seja obeh vladnih klubov, radikalnega in samostojno-demokratskega.

Pašić je z nejasnimi besedami povedal, da ni ravno dobro, če bi se na taka mesta postavili poslanci, ker bi jih potem napadali in ne bi bili izpostavljeni napadom samo poslanci, ampak tudi stranka, kateri pripadajo. Za njim je govoril bivši notranji minister Vujčić, ki je v ostrem govoru zastopal stališče, da ne gre, da bi na ta mesta kandidirali poslanci ter zahteval, da se naj v upravni odbor imenujejo ljudje izven parlamenta. Zanimivo je bilo stališče samostojnih demokratov, ki so vsi zato, da se lahko na ta mesta imenujejo poslanci, ozir. da se celo morajo. Razvila se je živahna debata ne samo o tem vprašanju, ampak tudi o vprašanju osebnosti, glede katerih pa se niso mogli zediniti, radi česar je bil izvoljen poseben odbor dvanaestorice, ki naj odloči o tem vprašanju, ali se bodo na jutrišnji seji volili poslanci ali ljudje izven parlamenta.

Vsekakor je zanimivo, da vlada v tem vprašanju kakor je imenovanje upravnih svetnikov za drž. hipotekarno banko, ne

kaže niti najmanj volje, da bi prišli na ta mesta objektivni ljudje in ljudje ne samo iz srbijanskih krogov, ampak tudi Slovenci in Hrvati, ker Slovenci in Hrvati razmeroma največ prispevajo za ta fond državne hipotekarne banke. Za pravično razdelitev kreditov hipotekarne banke bi bilo potrebno, da se ne gleda na strankarsko pripadnost, ampak da se imenujejo ljudje, ki bodo objektivno upravljali ljudski denar.

SEJA PODODBORA ZA ZAKON O DRŽ. PRAVDNIKIH.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Popoldne se je vršila druga seja pododbora za razpravo o zakonu o državnih tožiteljih. Po kratki generalni debati so prešli na specialno debato. V glavni debati se je vnela razprava o tem, ali naj se ta institucija imenuje, kakor vlada predlaga, »državni tožitelji«, ali naj se imenujejo državni pravdniki, oziroma odvetniki. Razen tega so govorili pri generalni edbati, da sedaj sploh ni na mestu, da se proučava ta zakon, ker bi bilo gotovo bolje, da se razpravlja in sprejme zakon o organizaciji sodišč in zakon o sodnikih. Glede naslova je bila večina proti spremembi. Edino poslanec Jugoslav. kluba dr. Hodžar in poslanec Muslimanskega kluba dr. Kapetanović sta bila zato, naj se naslov spremeni, če že ne v državnega pravdnika, pa vsaj v državnega odvetnika, kar je pa večina odbila. Glede drugih dveh predlogov je predsednik pojasnil, da prideta ta dva zakona o organizaciji sodišč in o sodnikih v najkrajšem času v sekcijo in da se bodo vsi trije zakoni proučevali in bodo istočasno predloženi narodni skupščini.

Nato so prešli na specialno debato. Sprejeti so bili prvi štirje paragrafi. Pri § 1. se je ponovno vnela debata o naslovu. Poslanec Hodžar je obširno utemeljeval predlog, da se spremeni naslov v državnega odvetnika, ker ime državni tožitelj ne odgovarja delokrogu državnega pravdnika, ki je n. pr. pri ustavitvi procesa sodnik. Večina je sprejela prve štiri paragrafe z malenkostnimi stilističnimi spremembami, naslov pa je ostal. Ostane tudi določeni upravitelj državnega pravdnništva pri okrajnih sodiščih, daš praktično nima nobenega pomena. Sploh je večina sprejela dosedanje besedilo načrta, samo minister za pravosodje si je pridržal glede nekaterih paragrafov definitivno stilizacijo. — Seja je bila nato prekinjena in je bila prihodnja sklicana za jutri ob 4 popoldne.

Obsodba atenlatorjev v cerkvi Sv. Nedelje.

Sofija, 11. maja. (Izv.) Danes dopoldne je vojno sodišče izreklo obsodbo nad zločinci, ki so izvršili atentat na veliko nedeljo v cerkvi Svete Nedelje. Razsodba se glasi: Friedmann, Zadržski in Koev so obsojeni na smrt. Člani zemljoradniškega komiteja Petrini, Borovski, Dimitrov in atentator Abdžija so obsojeni na smrt in contumaciam. Razen Dimitrova, za katerega bivališče se ne ve, so bili vsi in contumaciam obsojeni že ubiti, oziroma so izvršili samomor. Daskalov je obsojen na 6 let, Tamburov pa na 5 let ječe. Na smrt obsojeni bodo obsojeni na javnem mestu.

ZA ZDRUŽITEV AVSTRIJE Z NEMČIJO.

Dunaj, 11. maja. (Izv.) Iz Berlina poročajo, da pride začetkom meseca junija na Dunaj okoli 60 nemško-nacionalnih poslancev, kjer bodo imeli svojo sejo z samo eno točko dnevnega reda: Združitev Avstrije z Nemčijo.

NOVA VLADA V BELGIJI.

Bruselj, 11. maja. (Izv.) Van de Vyvere je dobil nalog za sestavo nove vlade. Upa jo sestaviti iz katoliških politikov.

VOLITVE V PARIŠKI OBČINSKI SVET.

Pariz, 11. maja. (Izv.) Včeraj so se vršile naknadne volitve za občinski svet. Občinski svet obstoji sedaj iz 4 konservativcev, 14 republikancev, 23 republikanskih levičarjev, 6 neodvisnih radikalcev, 6 socialnih radikalcev, 5 socialnih republikancev, 14 socialistov in 8 komunistov.

NAJMOČNEJŠA POMORSKA UTRDBA.

Washington, 11. maja. (Izv.) Predsednik mornariškega odseka v poslanski zbornici Buttler je izjavil, da bo kongres dovolil za utrdbo havajskih otokov tolik znesek, da bodo havajski otoki najmočnejša pomorska utrdba na svetu.

POTOVANJE ANGLEŠKEGA PRESTOLNASLEDNIKA.

London, 11. maja. (Izv.) Prince Walesški se bo odzval vabilu čilské vlade in bo ob priliki svojega potovanja v južno Ameriko obiskal tudi republiko Čile.

POTRES V ITALIJI.

Rim, 11. maja. (Izv.) V San Pietro v Romagnu je bil včeraj lahek potres ob 4. uri 45 minut.

NESREČA NA MISSISSIPPIJU.

Newyork, 11. maja. (Izv.) Na reki Mississippi južno od Memphisa se je potopila ladja. Od 35 inženirjev jih je utonilo 25. Ti inženirji so se udeležili nekega zborovanja, katerega so zaključili z znanstveno ekskurzijo po Mississippiju.

Politične vesti.

+ Dr. Beneš o boljševizmu. V razgovoru z dopisniki raznih listov je rekel češki minister za vnanje zadeve dr. Beneš o boljševiški nevarnosti: »Mene osebno boljševiška nevarnost ne vznemirja.«

+ Dr. Ninčić o Cankovu. Bukareški dopisnik »Neue Freie Presse« poroča svojemu listu o razgovoru z dr. Ninčićem in dostavlja: »Kakor izvem od dobro poučene strani, smatra Jugoslavija ohranitev vlade g. Cankova v Bolgariji kot potrebno v interesu miru na Balkanu.«

+ Nemški glasovi o francoskih občinah. Zmerni nemški listi z zadovoljstvom beležijo izid občinskih volitev v Franciji in naglašajo, da je francosko ljudstvo ob tej priliki z nedvoumno kretnjo odklonilo tako boljševiško kakor fašizem. »Ta Francija — piše »Tagespost« — je mirna in miroljubna dežela in ta dežela je kljub finančni stiski svoje države bogata. To je morda edina dežela na svetu, ki ne pozna brezposelnosti, prestala je tekom svoje zgodovine že vse viharje rdečega in belega terorja in si ne želi ponavljanja; po konventu in komuni ji ni za diktaturo proletariata in po obeh Napoleonih ne za Mussolinija. — Francija, v kateri je samovlada postala tradicija, zaupa demokraciji in se ji noče odreči, po njej upa na boljše dneve, na varno blagostanje in mir.«

Beležke.

»Živeo kralj!« — »Živeo Radić!« — »Živela republika!« Poročali smo že, da je znani veleindustrialec in intimni prijatelj Stjepana Radića povabil za nedeljo člane anketne komisije na svoje posestvo

Razgovor z misijonarjem g. o. B. Kohnenom.

Te dni se mudi v Ljubljani misijonar o. B. Kohnen iz misijonarišča v Veroni, doma blizu Banjaluke v Bosni. Priridel je že več predavanj s skioptičnimi slikami iz svojega misijona med Šiluki ob Belem Nilu. Letos obhaja že 20 letnico svojega misijonskega delovanja. V terek je obiskal uredništvo »Katoliških misijonov« v Ljubljani. V razgovoru mu je stavilo uredništvo različna vprašanja, od katerih nekatera tu objavljamo.

1. Kako je dežela Šilukov politično urejena?

Vsaka vas ima svojega poglavarja. Nad vsemi je kralj, ki ga voli ljudstvo iz kraljeve rodovine. Visoko nad vsem je angleški protektorat. Davke plačujejo precej redno, za kravo n. pr. 10 pijastrov.

2. Kaj mislite, kdaj se bo ves rod Šiluk spreobrnil?

Nato je pač težko odgovoriti. Veliko je odvisno od božje milosti. Zelo napreduje pokristjanjenje počasi. Če se pomnožijo misijonske postaje, se hitrost spreobračanja pospeši kvadratično, celo kubično. Lahko pa nastane tudi preganjanje. Zdaj se sicer tega ni bati, toda če bi se spreobračaj vršil v masah, bi čarovniki zgubljali na svojem ugledu ter bi začeli nasprotovati. Krvavo preganjanje bi angleška vlada zatirala, toda čarovniki lahko

tudi na drug način odvrčajo ljudi od nas. Nekateri imajo zelo velik ugled. Za zdaj se jim še ne zdimo nevarni.

3. Ali niso Vaši največji nasprotniki čarovniki? Ko bi te spreobrnil, bi Vam ti celo pomagali pri spreobračanju ljudstva.

Gotovo so čarovniki naši močni nasprotniki, toda z njimi ni mogoče razpravljati. V vsem ti dajo prav. Priznajo, da je naš nauk dober, pravijo pa, da tudi oni verujejo v Boga. »Vi Evropeci ste mnogo bolj pametni kot mi, zato velja za Vas vaše, za nas črne pa naše. Vi ste beli, mi smo pa črni.« Ista težava je tudi z drugimi Šiluki.

4. Koliko velja pri Šilukih trditev brezvercev, da taki narodi ne morejo pojmovati visokih krščanskih resnic?

Šiluki spoznavajo krščanske resnice približno tako, kakor pri nas priprosto ljudstvo. Ljudstvo ne razmišlja veliko, ampak priprosto veruje. Zato tudi Šilukom priprosto razlagamo verske resnice. Bogoslovna razlaganja spadajo v bogoslovne šole. Njihovih npravnih zablod ne napadamo naravnost. Povdarjamo bolj krščanske čednosti in jih na nje navajamo. Pregrehe potem same počasi zginejo.

5. Kaj je pri posamezniku največja ovira? Ta se ne spreobrne. Največ greši proti šestih božji zapovedi. Prepovedujemo gotove plese, ker je običaj, da plešejo popolnoma nagi. Prepovedujemo zlasti ponočne plese. Kristjani smejo plesati oblečeni in podnevi. Po mnenju Šilukov je mnogoženstvo dovoljeno, toda ker je predrago, ga je zelo malo.

6. Kako napreduje mohamedanizem? Ali je mohamedanizem res tako težko izpreobrniti?

Pri Šilukih se mohamedanstvo ne širi. Mohamedanci so redki. Pač pa je mohamedanstvo zelo živahno v nekaterih drugih krajih, n. pr. v Zanzibaru. Tam poganstvo sploh ni več moderno. Mohamedanizem se širi ponekod tako naglo zato, ker zahteva od svojih privržencev samo, da se obrežejo in da priznajo, da je en Bog, in da je Mohamed njegov prerok, druge navade in ravade jim pa puste.

7. Kaj pa protestanti?

Tudi protestantov je med Šiluki malo. Edino v kraju Sobat vzdržuje neka ameriška občina šole. Močno se je pa zašidral protestantizem južno od nas, v okolici Viktorija Nyansa. Tu so ustanovili črnci lastno versko ločino. Pravijo tako: »Zdaj znamo čitati in imamo versko sveto pismo. Bog pa tudi nas razsvetljuje, da pravilno razlagamo sv. pismo. Sedaj ne potrebujemo več vas Evropecev.« Med katoliškimi misijonarji so glede protestantov dvojnega mnenja: Nekateri pravijo, da je protestantizem daljna priprava za katoliško cerkev, drugi pa menijo, da so protestantski privrženci za kat. cerkev bolj zgubljeni kot pogani. Star črnc je dejal: »Če hočeš sveto živeti in priti v nebesa, postani katoličan. Če pa hočeš znati dobro pisati in postati uradnik, postani protestant.« Ljudem je zelo všeč, da katoliški misijonarji obiskujejo svoje vernike zlasti v boleznih in ob smrtni uri, da jih tolažijo in pripravijo na smrt, če tudi je treba potovati več ur 50 do 100 km.

Ne tako protestantski misijonarji. Tem je zadosti, da je črnc krščen, umrje lahko sam, kakor žival v gozdu.

8. Kaj bi Vaš misijon najbolj potreboval? Najbolj nam manjkajo ljudje, misijonarji. Kolikorkoli bi jih prišlo, vse bi lahko zaposlili. Seveda nam manjka tudi denarja. Ko ustanavljamo nove postaje, rabimo zlasti cerkveno perilo.

9. Kakšen utis ste dobili na Hrvaškem in na Slovenskem o misijonskem delu?

Na Hrvaškem je misijonsko zanimanje še zelo malo razvito. Zato tudi ni veliko hrvaških misijonarjev. Tam so mi pripovedovali, da se na Slovenskem za misijone precej dela. Sam sem se prepričal, da se dela celo več, kot so pripovedovali. Vaše Katoliške misijone poznam že iz Afrike. Izdali ste že tudi celo vrsto drugih misijonskih knjig. Smisel za misijone dokazuje tudi Vaša bogata misijonska knjižnica.

10. Ali ste zadovoljni s svojim obiskom v Sloveniji?

Do zdaj še zelo. Upam, da tudi v prihodnje. Odidem v petek.

Saj vsakdo ve

da se najboljša PERILO, moderno in iz prvovrstnega specialnega blaga po izredno nizkih cenah dobi le pri trvdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

v Orlovje. Radikalom gostoljubnost gosпода Prpića ni neznana in zato je prav verjetno, kakor poroča »Vreme«, da je bil nedeljski izlet za radikalne prvake »glavni predmet interesovanja« in da »su članovi ankete komisije poneli sa njega vrlo prijatne utiske«. O potovanju samem in o epizodah, ki so jih doživeli izletniki spotoma, pa poroča »Vreme« nekaj prav mičnih stvari. Tako so kmetje v prvih vaseh, skozi katere so se vozili, komisijo pozdravljali le s klici: »Živeo Radić!« Ko so pa prišli nekaj dalje, so srečali komisarijo skupino kmetov. Avtomobil se je ustavil in neki poslanec je pozdravil kmetice s klicem »Živela republika!« Kmetice so se pri tem pozdravu nekam začudeno spogledale. Slišale so bile namreč, da so to člani neke angleške komisije, ki se pelje v Bolgarijo, ki pa se ustavlja tudi v hrvatskem Zagorju, da vidi tudi tukaj, kako in kaj. Čudilo so se le, kako da ti »Angleži« tako dobro govore hrvatski. Tu je stopila neka kmetica pred komisarijo in rekla: »Gospodje Angleži, mi smo bili republikanci, sedaj pa to nismo več! Mi smo sedaj vsi za kralja! Živeo kralj! Živeo Radić!« Tako so klicale tudi druge kmetice, nakar se je avtomobil odpeljal dalje. Dopisniku »Vreme« pa je izjavil neizogibni dr. Janić, da je ta neprisiljena izjava napravila na komisijo jako dober vtis, ker so se vsi člani prepričali, da so se hrvatski kmetje odpovedali republikanstvu. — Gospod Prpić pa je dokazal, da ne zna samo doma svojih gostov bogato gostiti, ampak da zna tudi jako spretno aranžirati politične izlete.

Dopisi.

Bled. Macafizelj se v Jutru rad norca brije iz blejskih razmer. Čudimo se mu, da se pri tem tako skrbno izogiba najboljšega objekta v ta namen, ki ga imamo, to je našega dičnega graščaka in župana g. Kende. Saj ta gospod nudi skoraj pri vsaki seji občinskega sveta prizor, ki bi bil vreden, da ga Macafizelj opisuje. Ali mar ne spada n. pr. v Macafizeljev resor, če župan s svojega mesta trdovratno in s povzdignjenim glasom trdi, da je občinski svetovalec, ki bi ga moral vabiti k sebi (a ga ni, ker vidi rajši njegovega namestnika na njegovem stolu) odstopil, akoravno predloži drug svetovalec pisarno izjavo dotičnika, da ni odločil svojega mandata? Mogoče, da se isti ni udeležil prejšnjih poedin, in radi tega ni siguren kima-vec, radi česar je bolje, da ga ni na seji. Pa nam prebere g. župan novice iz »Slovenca« in »Domoljuba«, nato nedolžni papir raztrga, ga vrže ob tla in si konečno plune v roke ter si jih obriše ob svoje hlače. Res fine manire za župana prvega letovišča, katerega poseba kralj. In igralnica? Zakaj ne objavite pogodbe med občino in igralnico pred občinskim svetom, češ da tako dragocen spis ne morete na sejo s seboj prinesiti, ker bi ga mogli med potjo izgubiti? V zvezi s tem pa spada vaša trditve, da se je lani od igralnice zahtevalo za SLS 50.000 dinarjev, v vrsto neresnic. Ravnatelj igralnice g. Hondry je že lani javno v časopisih objavil izjavo, da ni niti z enim gospodom govoril, ki ste jih navajali kot pričre: inž. Sernee, Gogala, Rus. Da pa g. Marčić, ki ne pripada naši stranki, tega ni naredil, to vi g. župan sami dobro veste. Kako se tedaj naj take vaše trditve kvalificirajo? Mi bi vse to resneje vzeli, če bi bilo sploh vredno z vami resno polemizirati. Resno vam pa povemo, da bo SLS iz načelnih, lahko razumljivih razlogov vedno protivnica igralnice, in bo skušala to nemoralno zabavišče iz našega lepega Bleda zopet odstraniti. H koncu bodite še uverjeni, da nikogar izmed naših zastopnikov ni zabelo, ko je postalo vam tako vroče, da ste morali pri sebi svoj suknjič sleči... Tudi vaša primera Rusovega in Tomčevega županskega delovanja je služila le za smeh in kratek čas.

Kum. Novi zvonovi na Kumu bodo blagoslovljeni v nedeljo 17. t. m. Romarji in drugi prijatelji našega dolenskega očaka prihitite ta dan v obilnem številu na Kum, ki se odeva s svežim zelenjem! Na svidenje prijatelji in znanci!

Zagorje ob Savi. Podružnica Jugoslov. Matice ima svoj 4. občni zbor v sredo, dne 13. maja 1925 ob pol 8 zvečer v mali dvorani Sokolskega doma. Udeležba nam bo pričala o bratski vzajemnosti in agilnosti!

Z Rakeka. Upraviteljstvo osnovne šole na Rakeku se toplo zahvaljuje vsem, ki so pomagali, da se je mogla mladinska igra »V kraljestvu palčkov« tako uspešno vprijeti na Rakeku in v Logatcu. Posebno si šteje v dolžnost poudarjati izredno požrtvovalnost deseterice rakovskih deklet pod vodstvom g. Cesarja; gđc. Zdenke Gornikove; odbora »Kat. izobr. društva na Rakeku« ter »Sokolskega društva v Logatcu«. — Hvala vsem!

Št. Peter pri Novem mestu. Nemila usoda, ki je zadela že marsikaterga dobrega učitelja ali učiteljico v Sloveniji, je pregnala tudi našega dosedanjega vrliga šolskega voditelja, g. Janka Malešiča, iz Št. Petra na Kal, tja nekam v šentjanske hribe. Šele poldrugo leto je deloval pri nas g. Malešič in vendar se je razmerje med šolo in domom v tej kratki dobi spravilo v najlepši sklad. Pod prejšnjim vodstvom ravno tega ni bilo, o čemer je veliko povedati novomeški okrajni šolski svet. Pa zdi se, da je baš to soglasje med šolskim

vodstvom in stariši toliko bolelo gotove ljudi, da niso mirovali prej, da je bil g. Malešič pregnan. Vse tukajšnje ljudstvo — izvemši par Zerjavovih pristašev — je skrajno ogorčeno nad krivico, ki se je zgodila priljubljenemu g. nadučitelju. Njegov izredno ljubeznivi in mirni značaj si je bil hipoma osvojil srca faranov. Mislili smo, da tak človek ne more imeti sovražnikov. In vendar so se dobile neplemenite duše, ki so iz Novega mesta dan na dan pošiljale pisma v Ljubljano zahtevajoč, da mora g. M. biti premeščen. Zerjavci — domači in novomeški — so si podali zahrbito roke in navalili na g. M. Glavni krivci, posebno oni iz Novega mesta, so učiteljskega stanu! Ti se svojega grdega početja v javnosti sramujejo in zato po zgledu znanega tatu ravno ti najbolj vpijejo: »Malešiču se je zgodila krivica! To je pa res preganjanje!« O, ja! Preganjanje je to! A kdo je v prvi vrsti kriv tega preganjanja, ljudstvo dobro ve. Upajmo, da pride za g. nadučitelja kmalu ura zadoščenja, pride pa tudi časa, ko se bo njegovim protivnikom lahko upravičeno zaklicalo v obraz: »Mi vstajamo! In — vas je strah?«

Hrastnik. Poštne razmere so zadnji čas pri nas kaj čudne. Veliko pisem, med njimi tudi taka z denarno vsebino, se pozgubi in ljudje zaman čakajo na poročila in obljubljene pošiljatve od svojih sorodnikov in prijateljev. Nedavno tega se je skrivnost izganjanja pisem nekoliko pojasnila. Ljudje so našli na prizor, ko je bil cel sveženj pisem vržen v ogenj. Štiri pisma so priče še rešile in razdelile same med naslovljence, ker so bili le-ti v bližini. Pred kratkim je bilo nekemu starčku izročena manj denarja kakor mu je bilo nakazanega. Ko je tretja oseba to ugotovila in odšla z možem na pošto, mu je bil manjkajoči znesek doplačen. Pozivamo pošto ravnateljstvo, da napravi temeljit red.

Gorje. (Nesreča šolskega otroka.) Nedavno tega so naši šolski otroci, kakor čujemo, med šolskimi urami vozili pesek, med njimi 12 letni Ivan Por, sin revne vdove po invalidu. Voz je bil težak približno 250 kg. Vsa otroška

Dnevne novice.

— **Cenj. naročnikom.** Zopet smo razposlali večje število izpolnjenih položnic za obnovitev naročnine. Naročniki, ki so jim namenjene, naj čimprej poravnajo na položnicah označeno naročnino, ker jim bo sicer list sredi meseca maja ustavljen. Naročnine se plačujejo pri vseh časopisih naprej in tudi pri »Slovencu« moramo v tem pogledu napraviti red. Red zahteva naročnik, a red zahteva tudi uprava.

— **Novo nasilje.** Vlada je razpustila občinski zastop na Mirni in priljubljenega župana Jožefa Bulca odstavila.

— **»Slab izgovor«** pravi nedeljsko »Jutro«, da smo si izbrali za utemeljevanje premetitve dr. Baltiča iz Ljubljane v Sarajevo. Mi pa pravimo, da predboro drži, ker s to istimi argumenti zagovarjali samostojno-demokratski kovačji člen 71. Uradniškega zakona, ki izrečno določa, »da odredbe o stalnosti in nepremestnosti uradnikov ne veljajo za velike župane, okrožne načelnike in okr. glavarje«. Ali meni gospoda, da naj ta člen velja le za gg. Sporna in Vodopivca, za gg. Baltiča in Pirkmaierja pa ne? Povejte in dokažite, kje se je pod Davidovičev vladno storila komu krivica — pod PP režimom pa dežuje tožb na državni svet radi protizakonitosti in nasilja. V svojem derviško-razdiralnem poželjenju ste na slepo rzveljavljali vse, kar je ukrenila Davidovičeva vlada, pa četudi niti od daleč niste mogli postaviti tje kaj enakovrednega. (Prim. odstranitev nepolitičnega znanstvenika z ravnateljskega mesta, katero so ponujali vse na okrog, pa so doslej iz uradniško-stanovske kolegijalne solidarnosti — kakor čujemo — še vsi gladko odklonili ponujano mesto.)

— **Obrtnonadaljevalno šolstvo v Sloveniji** je zopet pred polomom. Ob novem letu se je že izčrpal skopo odmerjeni kredit. Nekaj šol je že zaprtih, ker ni kredita. Poslanec Škulj je ponovno posredoval pri ministru trgovine za izreden kredit, kar je po odločni izjavi ministra uspelo vsaj za prvo silo. Tudi tu se vidi zapostavljanje Slovenije. Dočim se odmerja drugi pokrajini večmilijonska vsota za obrtno šolstvo, se pri nas ne da preinakniti nekaj nad sto tisoč dinarjev!

— **Naznanilo o sprejemu v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1925—26.** V zavod sv. Stanislava se sprejemajo zdravi, dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev, ki so dovršili z odličnim ali vsaj z jako dobrim uspehom ljudsko šolo; zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. — Prošnje za sprejem je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljubljani. Prošnji naj se priloži krstni list in obiskovalno izpričevalo. Starši ali njihovi namestniki naj prošnje s prilogami prinesejo v zavod sv. Stanislava v času od 4. do 18. junija t. l. Z njimi naj pridejo obenem tudi njihovi sinovi, za katerih sprejem prosijo. Samo iz Julijske Krajine se sprejemajo gojenci iz

P. n. tvrdki

DOM. ČEBIN

Ljubljana.

Z Vašim angleškim kovaškim premogom in angleškim livarniškim koksom, ki ste ga nam dobavili, smo bili povsem zadovoljni. Cena je z ozirom na kakovost in v primeri s ceno oglja vsekakor nizka.

Z odličnim spoštovanjem:

Lovro TEPINA, žzdr.
upr. drž. podkovske šole
Selo - Ljubljana.

četa je oddrdrala z vozom na Dolgo Brdo. Ko so tam napolnili trugo s približno eno četrtino kub. metra peska, so se hoteli vrniti v Gorje. Pot jih je peljala po hudem klanecu. Ker voz ni bil zavrt in ga tudi otroci niso mogli pridržati, je začel drveti navzdol z Ivanom Porom ob ojesu, ki se ni mogel oprostiti vprege. Nekaj časa je fant tekkel z vozom po klanecu. Končno je pa padel in voz je šel čezenj. Fant se je pošteno potolkel po glavi; razentega je dobil rano na levi roki in po hrbtu je močno opraskan. Tri rane mu je moral zdravnik zašiti. Radovedni smo, kdo bo plačal bolniške stroške in kdo fanta odškodoval za vse bolečine, ki jih je preстал. V to svrhu je treba ugotoviti, kdo je kriv te nesrečne vožnje.

Druge zanimivosti iz Mirne. Župan Jos. Bulc je odstavljen od svoje službe in občinski odbor razpuščen. Zerjavci so na vsak način hoteli svojega župana. Pa je težava z ljudmi. Volivci ne marajo mirenseke inteligence, kot slabega denarja ne. Kaj sedaj? Vlada naj pomaga in res je. Ljudje, ki imajo zvezo z Ljubljano, razpuščajo odbore, odstavljajo župane, po njihovih volji frče učiteljske moči itd. Kdo je vsega tega kriv? Seveda kaplan. Gospod, le nekoliko odgovorite. Ne mislite, da je že vsega konec. Pridejo lepe stvari na dan. Bomo videli, kdo se bo smejal nazadnje. Zapomnite si, da vam bo prišla po veselju žalost in — maček.

pan ljubljanske oblasti razglašajo: Da se oenijo prizadeta zemljišča, ki se imajo razlastiti, odnosno obremeniti s služnostnimi ob priliki uravnave Gradašče, Glinšče in Malega grabna ter da se bo mogla v tem pogledu izdati razsodba po §§ 64 in 65 vodno-pravnega zakona bivše vojvodine Kranjske z dne 15. maja 1872, deželni zakonik št. 16, odrejam uradno cenitev onih zemljišč, glede katerih se že ni sklenil dogovor med glavnim odborom za obdelovanje barja in lastniki odnosno njihovimi zastopniki. Uradna cenilna komisija se snide v pondeljek dne 18. maja 1925 ob devetih dopoldne pri jezcu v Kozarjih ter bo cenila ta dan ter naslednje dneve, dokler ne izvrši svojega dela na Malem grabnu vzdolž do izliva v Ljubljani. Za ocenitev zemljišč ob Gradašči in Glinšči se komisija snide v petek dne 22. maja 1925 ob devetih dopoldne pri jezcu v Kozarjih ter bo cenila ob Gradašči do izliva Glinšče, nato ob Glinšči ter Gradašči do izliva v Ljubljano, če bi ne končala dela tega dne, bo nadaljevala prihodnji dan. To dajem na znanje, da se more cenitve udeležiti vsak prizadeti lastnik, odnosno posestnik, tabularni upnik in služnostni upravičenec, odnosno njegov zastopnik ter morebiti staviti svoje ugovore cenilec odnosno poravnalne pogoje zastopnikom Glavnega odbora za obdelovanje barja.

— **Himen.** Poročila sta se v Sobotici (Bačka) poštna uradnica gđc. Betka Jenko, in poštn. uradnik g. Karol Högl, nevesta doma iz Virmaš pri Stari Loki, ženin iz Kočevja. Obilo blagoslovov!

— **Olajšave za inozemske potnike.** Da se odstrani dosedanje zapreke pri potovanju inozemcev v našo državo in doseže enotnost v postopanju naših oblasti s tujci, je ministarstvo za notranje zadeve zelo omililo dosedanje predpise ter dalo našim oblastem potrebna navodila, iz katerih posnemamo nastopne olajšave: 1. Naši konzulati in ostala zastopništva v inozemstvu bodo dajala tujcem viza za prihod v našo državo ali za tranzit brez odobritve ministarstva za notranja dela, izvzemši delavcem, ki bi hoteli priti k nam v svrhu služka. Za te sloje mora odobriti prihod ministarstvo za socialno politiko. Tudi ako bodo izdane ta viza brez izrecne pripombe za povratek, bodo veljavna za povratek, ako jim rok še ni potekel. Ako pa so izdana brez roka, mora inozemec prositi pristojno oblastvo za povratni vizum. Ako pride inozemec v našo državo brez viza, mora plačati obmejnemu policijskemu komisarju trikratno pristojbino, toda le, ako navede zadostno utemeljene razloge, zakaj si ni mogel preskrbeti viza. Potovanje iz kraja v kraj je dovoljeno brez posebne odobritve. Ako poteče veljavnost viza, ga lahko pristojna oblast podaljša za dva meseca. Za daljši rok je pristojno ministarstvo. Do rešitve take prošnje od strani ministarstva tujec lahko ostane v dotičnem kraju. Ako se prošnji ne ugoti, mu mora pristojna oblast izdati vizum za odhod. Tujcu se potni list ne sme nikdar odvzeti, razen če je osumljen kakakega kaznjivega dejanja. Tujcu ni več treba, da se oblastem osebno prijavli ali odjavi. To je dolžnost stanodajavca. Potni listi se morajo pregledati edinole na meji, izvzemši, ako obstoji sum glede nezanesljivosti kake osebe. Pristojbina za viza v svrhu poseta naših kopališč in letovišč znaša samo deset dinarjev, ako ostane inozemec najmanj 14 dni v dotičnem kraju.

— **Preizkusi gnojenja pri okopavinah.** Koruza, krompir in krmska pesa potrebujejo za svoj razvoj precej dušika, ki ga dobijo samo deloma v hlevskem gnoju. Popolen učinek gnojenja teh rastlin se pokaže šele z umetnimi gnojili, posebno s hitro delujočim čilskim solitrom. To so dokazali nešteti preizkusi v Sloveniji in drugod. S čilskim solitrom se gnoji pri prvem okopavanju koruske, krompirja in krmske pese, pri čemer se ta sol anakomerno raztroši po vsej zasejani ploskvi. Pri prvem okopavanju se zmeša z zemljo in pride s pomočjo zemeljske vlage h koreninam. Gnojilni preizkusi, ki so se prejšnja leta uvedli v Sloveniji, se bodo letos nadaljevali. Take priproste preizkuse izvede lahko vsak kmetovalec. V ta namen dobi za vsak preizkus na parceli od 100 četvrtinnih metrov po dva in pol kilograma čilskega solitra brezplačno, če se zaveže to delo natančno izvesti in o uspehu poročati Poddelegaciji proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 16. Potrebna navodila dobi obenem dostavljena.

— **Posledice poraza timoške divizije 1. 1914.** Pred najvišjim vojaškim sodiščem v Beogradu se bo v kratkem začela obravnava proti generalu Kondiću, ki je okrivljen, da je zagrešil 1. 1914. skoro popolno propast ti-

— **Urnava Gradašče, Glinšče in Malega grabna;** cenitev zemljišč. Veliki žu-

kaki »boterčiki! Saj menda vendar ne bo res, da ne bi imeli nobenega, kateri bi se hotel zanimati za šolske zadeve, kakor se je blagovolil neki gospod izraziti. No, pa čudno ne bi bilo, ker izobraževalno društvo se je selilo pod streho, čitalnice pa sploh nimamo, pač pa načelnika! Sic! Ni namreč prostora v celem mestu, a gostilna je pa skoraj vsaka druga hiša, pred kloštom so pa še kar tri na enem kupu. Jeli potem čudno, da je ravno v brežiškem okraju toliko ubojstev? Dajte ljudstvu priliko za izobrazbo in omejite gostilne.

Iz Ljubljane.

Zrakoplovna linija Dunaj—Celovec; kaj pa Ljubljana? Dunajski listi poročajo, da bo začela s 17. majem letos obratovati zrakoplovna linija Dunaj—Celovec, in sicer takole: en dan bo vozil zrakoplov iz Dunaja v Celovec, drug dan pa nazaj. Sedaj se pečajo z mislijo, da bi tudi mesta Linc in Solnograd dobili priključek na zrakoplovne linije (tkzv. »Jubringerdienst«). — V »Slovenec« smo že poročali, da se je meseca marca letos vršila anketa glede tega, ali bo Ljubljana postala na mednarodni zračni progi Trst—Dunaj. Tozadevno posvetovanje je sicer pokazalo, da bi Ljubljanci radi imeli to zvezo, vendar pa bo z njo težko kaj, ker nočejo nič žrtvovati za povzdig mesta na ta način in ker se tudi pristojne oblasti nič ne zganajo. Kakor nas obvešča poučena oseba, se bo vršilo še enkrat posvetovanje zainteresiranih krogov in da mora družba Viho-Junkers dobiti priletalno dovoljenje od vojnega ministrstva v Belgradu. Mislimo, da merodajni faktorji ne bodo odrekli dovoljenja, ozir. da bodo skrbeli za to da se ta načrt realizira. Do sedaj je edina zrakoplovna mednarodna linija šla skozi Belgrad. Zlasti pa je tu interesirana naša poštna uprava, kateri bi priporočali več zanimanja za ta važni projekt.

Ij Treznostni dan na ljubljanskih srednjih šolah. Društvo za gojitev treznosti je sprožilo misel, naj se porabi en dan na naših srednjih šolah v ta namen, da se mladina v primerni obliki pouči o pomenu alkoholnega vprašanja in o vplivu alkohola v zdravstvenem, moralnem in socialnem oziru. Prosvetna uprava je tej pobudi ustregla na ta način, da je odredila, da se zaključijo v soboto 9. maja pouk po drugi uri dopoldne, popoldne naj se pa priredi v opernem gledališču prireditev v svrhu protialkoholne vzgoje. Tako je bilo večeraj vse popoldne od pol dveh do sedmih zvečer zasedeno operno gledališče po srednješolskih. Posamezni zavodi so se razvrstili na ta način, da se je vršila prireditev v treh skupinah; vsakokrat pa naj bi bilo v gledališču povprečno 1000 učencev in učenk. Vsaka prireditev je trajala približno poldrugo uro in je obsegala tele skupne točke: nagovor profesorja, ki je vso prireditev vodil, nastop dijaškega godalnega orkestra in tamburaškega zbora (»Preporoč«), skioptične slike, ki so kazale učinke alkohola na človeško telo in na človeško družbo, in žive slike, ki so prikazovale razdejaje po alkoholu v človeški družbi in ki so bile — mimogrede rečeno — prav spretno in scenirane. Prav posebno zanimiva skupna točka je bil Medvedov dramatični prizor: »Ali vino ali voda?« ki so ga vprizorili dijaki realke in III. drž. realne gimnazije z dovršenostjo, ki je znatno presegala povprečno diletantskih predstav. Druge točke so bile zopet različne. Posamezni zavodi so poslali na oder svoje govornike in deklamatorje ter svoje pevske zборе, ki so imeli vseskoz navdušeno poslušalstvo in so aplavali, ki so ga bili v obilni meri deležni, splošno tudi pošteno zaslužili. Govori dijakov in dijakinj so pričali, da imamo med srednješolskim naraščanjem ljudi, ki bodo glede boja proti alkoholu korakali energično po potih, ki nam jih kaže Amerika. Vselej je bilo poslušati naš inteligentni naraščaj, kako se mu sučejo misli predvsem okoli vprašanja, kaj bi mogli storiti, da bo srečna in slavna Slovenija. — Deklamacije in pevske točke se splošno z malo izjemami niso nanašale strogo na protialkoholno prireditev kot tako, ampak so pokazale, s čim se dijaki bavijo v prostem času in so vplivale vzgojno na ta način, da so budile in poglabile veselje do petja in deklamacij. Tako med pevske in kakor deklamacijske točke smo imeli mnogo prav posrečenih nastopov. Sem ter tja se je opazilo, da je bil čas, ko so ga imeli prireditelji za priprave za prireditev, nekoliko prepričilo odmerjen. Zato so nekateri govorniki rabili napisani tekst govora nekoliko bolj, nego je to idealno za mladega junaka, ki naj kar mogoče nastopa brez bergel svojega spomina. Če bodo take prireditve postale redne in bodo učitelji in učenci imeli več časa za pripravo, bodo temu lepemu začetku treznostnih prireditev sledila še lepša nadaljevanja.

Ij Vrtoglava vožnja z avtomobilom po cesti Sv. Petra. Sinoči ob pol sedmi uri so pasantje po cesti Sv. Petra od kavarne »Stritar« do pred Mencingerjeve trgovine prestrašeno iskali varstva po odprtih vežah in trgovinah. Zenski svet je kričal, moški so kleli, a stare ženske so sklepale roke, ker so mislile, da se za njimi podira svet. Kaj je bilo? Po omenjenem delu Sv. Petra ceste — kjer je ta cesta slučajno najbolj ozka — je z vrtoglavo naglico pridrvel avtomobil sistema »Ford« s št. 161. V avtomobilu ni bilo razen šoferja nikogar. Vse je kazalo, da je šofer ali pijan ali pa je

zblaznel. Vozilo je namreč drvelo z naglico najmanj 80 km na uro tako, da je avtomobil odskakoval na vse strani. Šlo je cik-cak po cesti, a s tako peklensko brzino, da so bili ogroženi po cesti hiteči pasanti, a najbolj seveda šofer sam. Da je v tistem trenutku pripeljal nasproti kak voznik, bi bila velika nesreča neizogibna. Poleg tega šofer ni dajal nobenih signalov kot je predpisano. — Slednjič je službujoči stražnik avtomobil ustavil in se bo moral skrajno lahko mišljeni šofer za svoje »dirkalne« sposobnosti zagovarjati. Policija naj bi v takih slučajih ne štedila z občutnimi kaznimi, zlasti še, ker v zadnjem času prenašajo vožnje z avtomobili po mestu ne samo ovirajo, ampak tudi ogrožajo promet. — Očividno.

Ij Zakaj je bila odgodena planinska tombola? 1. Radi premalega števila razpečanih srečk. — 2. Radi premnogh prirediteljev, ki so bile 10. maja na dnevnem redu. — 3. Radi dežja. Vsi ti in drugi momenti so tako tehtni, da se je bilo bati izgube. Naj to naši prijatelji upoštevajo. Tombola se pa mora odigrati 17. maja. To je zadnji Belokranjec rezervirani datum. Ta dan se vrši tudi v hotelu »Tivoliju« velika vrtna veseliva. Natančen program sledi.

Po svetu.

sv Modern pogreb. Pri Mitchamu v Angliji je ponesrečil letalec George Powell. Njegovo truplo so prepeljali na pokopališče v Stantonu z letali in spremiljal ga je na zadnji poti večji vojaški letalski oddelek. Tudi rakev je imela obliko letala.

sv Veliko kartografsko delo izvršujejo v Ameriki. Premierili bodo vse Zedinjene države na novo. Zemljevid Zedinjenih držav bo obsegal 6000 kart in delo bo veljalo 50 milijonov dolarjev. Vodja kartografskega oddelka Hartness je izjavil, da bo novi zemljevid Zedinjenih držav tako natančen, da bo na njem zarisana »vsaka pot in vsaka železnica, vsaka hiša in vsaka fabrika, vsak most in vsaka reka in vsak ribnjak, vsaka gora in vsak grič«.

sv Radon, učinkovitejši kot radij? Ameriški kemik dr. Viol je po poročilih listov odkril visokoaktivno snov, ki radij daleko prekaša. Imenoval jo je radon. Baj je 180.000 krat močnejša kot radij. Čeprav je izredno draga, je vsled svoje aktivnosti vendar cenejša kot radij.

sv Nevidni zrakoplovi. Dr. Wood, profesor na univerzi v ameriški državi Oklahoma, je sestavil barvo, s katero napravi aeroplane že v majhni višini nevidne. Torej nas bodo kar z jasnega neba bombardirali.

sv Največja pošiljatev moke je gotovo naročilo njujorške sovjetske agencije pri mlinski družbi »Mople Leaf« v znesku 3 milijonov 279.000 funtov. Odpošiljala se bo moka štiri mesece iz atlantskih pristanišč Halifax, Portland, Newyork, Philadelphia in Baltimore. Potrebnovali bodo 2.629.000 vreč, ki drže po 78 kg. Napolnili bodo v Ameriki 158 vlakov, v pristaniščih pa 34 ladij, večina angleških. Da bodo namleli to množino moke, je potrebnih 9.500.000 bushelov pšenice. (Opomba: Bushel, izgovorji: bušl, je angleška in severoameriška mera za žito. V Angliji meri 36,35 l, v Združenih državah pa 35,24 l.)

sv Vsled novega denarja v smrt. Neki star avstrijski kmetič je pred kratkim prodal svoje posestvo. Pri tem se je nemilo ukanil, kajti prodal je posestvo za 200 šilingov, misleč, da velja novi šiling 2 milijona prejšnjih avstrijskih kron, dejansko je pa vrednost šilinga 10.000 Ka. Ko je kmet zvedel, kako se je ogoljufal, se je iz obupa obesil.

sv V zločljivem platnem čolnu okoli sveta. Minole dni so imele razne dalmatinske luke svojo malo senzacijo. Obiskal jih je po vrsti majhen zločljiv čolnik, s katerim sta na potu okoli sveta dva Dunajčana: 24 letni pisatelj Herman Zajiček in 25 letni uradnik Hanns Mauritz. Čoln je 5 m dolg in 90 cm širok; ima dve majhenki jadri in plove ob ugodnem vetru z brzino 8—10 km na uro. Odplula sta moža na pot iz Opatije dne 1. aprila t. l. Prvo noč sta prenočila na Krku; potem ju je zalotil vihar in sta pristala v Starem gradu, kjer sta imela znatne sitnosti z našimi oblastmi ter sta morala nazaj v Senj, ker so ju smatrali za špijona. Ko se je vse srečno pojasnilo, sta odplula od Raba in potem ob obali dalje do Splita. Povsodi so ju lepo sprejemali. 23. aprila sta odplula proti Hvaru, kamor sta po silnem viharu morju srečno prispela. Dne 4. t. m. sta odplula proti Dubrovniku. Njuna nadaljna pot je določena v sledeči smeri: Albanija, Grčija, Mala Azija, obala Sirije in Palestine do Port Saida, po Sueskem prekopu okoli Afrike, preko Gibraltarja ob portugalski, španski, francoski, belgijski, holandski in nemški obali; tu se vkrčata na okeanski parnik do San Franciscu; od tam plujeta zopet v svojem čolnu okoli Južne Amerike v Newyork, kjer se vkrčata do Hongonga; od tu plujeta sama ob azijski obali do Carigrada, kjer se njima drzna pot okoli sveta zaključuje — če seveda svoj cilj sploh dosežeta.

sv Zanimiva pogodba. Dunajska Radiodružba »Ravag« je nameravala prirediti radio-koncert znamenite dunajske dvorne pevke Marije Jeritze. Marija Jeritza pa je sklenila z Mednarodno gramofonsko družbo pogodbo, da ne bo niti v Evropi niti v Ameriki

lj Poročil se je gospod Vekoslav Adamič z gospo Heleno Adamič roj. Tomšič.

lj Obletnica junakove smrti — podporačnika Milana Kvartiča. Društvo Gospov. Zvon vabi svoje člane, da se udeležijo dne 12. t. m. ob 9 dopoldne maše zadušnice v cerkvi sv. Križa na ljubljanskem pokopališču. — Tajništvo Gospov. Zvona.

lj Sv. maša zadušnice za pokojnim gosp. ing. C. M. Kochom se bo berala v sredo, dne 18. t. m. ob 7 v farni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

lj Draga lekarna. V lekarni T. v Ljubljani je kupil preteklo nedeljo nekdo zdravila za bolnika, ki si je na fronti nakopal bolezen. Neprijetno pa je bil iznenaden, ko je videl, da mora plačati v tej lekarni nič več kakor 33 odstotkov več za zdravila kakor po drugih ljubljanskih lekarnah. »Imam pravico računati,« je bil odgovor. Pač slaba reklama za lekarno!

lj Vlom v mesarsko stojnico. V šolskem drevoredu je bilo vlomljeno prednočnim v mesarsko stojnico mesarice Marije Hamove iz Trnovskega pristanca. Vlomilec je ukradel 10 kilogramov prekajene slanice, lonec (10 kg) masti in pa skoro novo vrečo, v kateri je plen odnesel. Hamova ima okrog 1000 Din škode.

pela v Radio, sicer zapade konvencionalni globi v znesku 500.000 dolarjev. Zato bo ta koncert izostal.

sv Umetna megla v obrambo rastlin. — Švedski inženir A. V. Jernberg, ki je napravil uspešne poizkuse, ohraniti rastline pred slano z umetno meglo, dela nadaljnje poizkuse z umetno meglo, pomešano s strupenimi plini za pokončevanje škodljivega mrčesa. Zdaj je povabljen inž. Jernberg v Brazilijo in Argentino, da bi izvršil poizkuse z umetno meglo proti kobilicam.

sv Stara delavnica. V grofiji Kent na Angleskem so poleg cerkve All Saints (Vsi Svetniki) odkopali staro delavnico s 4000 kosi orodja in orožja iz kamna. Nad njo pa drugo delavnico s 17 kupi kamna za izdelovanje orodja.

sv »Los Angeles« na Portorico. Po vožnji na otočje Bermuda so poslali zrakoplov »Los Angeles« na otok Portorico. Porabil je za vožnjo 38 ur, tri ure manj, kakor so pričakovali.

sv Kino-predstave pri dnevi luči. Ogrski uradnik Julij Horvath je znašel način, da se kino-predstave vršijo lahko tudi pri dnevi luči. Problem je rešen v tem, da slike ne projiciramo na platno, temveč na barvane ognjene trakove, ki se premikajo na dveh cilindrih kot brezkončna ploskev. Pravijo, da so slike pri dnevi luči veliko bolj ostre kakor so pa sicer v kinu.

sv Labrador je na prodaj. Na vzhodu Kanade leži velikanski polotok Labrador. Severni in vzhodni del pa ne pripada kanadskemu dominiju, temveč New-Foundlandiji, ki ni delo dominija. Ta britanska kolonija je sedaj sklenila, da bo svoj kontinentalni delež prodala. — New-Foundlandija je otok. — Zahtevala je najprvo 30 milijonov dolarjev, kar se je pa Kanadem zdelo veliko preveč. Saj so oni deli pustili in prazni. Ponudnica je odnehala, a Kanadci nočejo dati sedaj niti petnajst milijonov. Pogajanja se nadaljujejo. Znano je, da je ob labradorski obali vse polno verskih kolonij z imeni Nazaret, Hebron, Tiberias itd.

sv Kradljivost ni bolezen. Svoj čas je bil francoski zdravnik Magnan nastopil z dokazi, da je kradljivost vsaj v nekaterih slučajih posebna vrsta živčne bolezni: kleptomanije. Pariški zdravnik dr. Antheaume in psihiater R. de Foursac sta sedaj ta problem znova preiskala in dognala, da se je bil Magnan zmotil. Kdor krade, je enostavno tat — zločinec, ne pa bolnik. Izvzeti so le umobolni in paralizirani.

Slovanski svet.

sv Bolgarski politični atentat tudi na Dunaju. V petek zvečer je ustrelila 26letna Menica Carniciu, rodom iz Krasovega pri Bitolju, v nekdanjem dvornem gledališču na Dunaju Todorja Panizzo in težko ranila njegovega rojaka Bogdanovića in njegovo spremljevalko. V gledališču so igrali četrto dejanje igre »Peer Gynt«, ko je počilo zaporedoma več strelav. Panizza se je v loži takoj zgrudil mrtev na tla. Na policiji je napadalka izpovedala, da je ustrelila Panizzo iz političnih motivov.

Kakšne uradnike odpušča Češkoslovaška? Češkoslovaška vlada je določila smernice za izvedbo redukcije uradništva. Po teh smernicah bodo najpreje odpustili uradnike z pomankljivim jezikovnim znanjem, potem one, ki jim je že 60 let, upoštevajoč njihove družinske in premoženske razmere, za njimi bodo prišli na vrsto uradniki, ki imajo toliko lastnega premoženja, da niso navezani na plačo in končno poročene žene, katerih možje so vsaj v VIII. činovnem razredu.

sv Bogata vojaška knjižnica v ČSR. Po statistiki ministrstva narodne obrambe je preteklo leto je videti, da ima največjo knjižnico v češkoslovaški armadi 21. pešpolk v Časlavi, saj ima 6135 zvezkov in knjig. Za njim pride 1. pešpolk v Českých Budejovicah. Ta ima 5546 zvezkov, 4. pešpolk v Gradcu

Kraljevem ima 4629 zvezkov, železniški polk v Pardubicah ima 4501 zvezek, 30. pešpolk v Visokem Mitu ima 3682 zvezkov, 29. pešpolk v Jindřichovem Gradcu ima 3466 zvezkov, 42. pešpolk v Terezinu ima 3413 zvezkov, 28. pešpolk v Pragi ima 3326 zvezkov, 22. pešpolk v Jačnu ima 3005 zvezkov. K tem polkovnim knjižnicam se dostojno družijo knjižnica 3. gorskega prapora v Dolnjem Kubinu na Slovaškem s 2846 zvezki. Za njim pride 4. konjeniški polk v Klatovih s 2478 zvezki, zdravilni zavod za pljučne bolezni v Šternberku z 2450 zvezki, graničarski prapor št. 2 v Trutnovu z 2305 zvezki, 2. ženijski polk v Pragi z 2220 zvezki. V Dolnjem Kubinu je še 2. gorski polk, ki ni daleč za najbogatejšimi, ima namreč 2155 zvezkov, tako da je v malem slovaškem mestu v dveh vojaških knjižnicah 5053 zvezkov. Vsekako se more le malo občanskih knjižnic na Slovaškem meriti s kubinsko vojaško knjižnico. Pri tem je še posebno zanimivo to, da so si vojaki to knjižnico napravili sami, ker tisto, kar so dobili za nabavo knjig od ministrstva, je bilo bore malo.

sv Razkol v Hlinkovi stranki. V Bratislavi je začel izhajati list »Slovenský Národ«. List ureja iz uredništva Hlinkovega »Slovaka« izstopivši urednik Koza-Matejev. Neki »neznanec« dobrotnik je dal za nov list okoli tri milijone čeških kron na razpolago. Hlinka je proglasil urednika Koza-Matejeva za izdajalca in mu očita, da se je prodal dr. Benešu, da zanese razdor v Slovaško ljudsko stranko. Koza-Matejev odgovarja na ta očitanja, da on ni osamljen, ampak da ima zlasti med slovaško mladino mnogo pristašev, ki ni zadovoljna s Hlinko, ker je duhovnik.

sv Največja poljska javna knjižnica je v Varšavi. Steje 712.000 zvezkov in spada med največje knjižnice v Evropi. Kmalu se pa bo pomnožilo to število še za 40.000 zvezkov, ki jih bo dala Rusija na podlagi pogodbe med Poljsko in sovjeti, ker so bili pred odnešeni v Rusijo. Nedavno tega so sovjeti vrnili Poljski 8600 dragocenih rokopisov zgodovinarja Długosza, staropolskih pesnikov Kachanowskega in Potockeja in drugih znamenitih poljskih pisateljev. Knjižnico preurejuje sedaj najboljši živeči poljski knjižničar ravnatelj Ludovik Bernacki.

Mickievičev spomenik v Parizu bodo postavili v luksemburškem gozdu. Poljska vlada je dovolila v ta namen 150.000 poljskih zlatnikov. 40 odstot. stroškov je prevzela francoska vlada. Pesnikovo soho je izklesal francoski kipar Bourdello.

Poljsko gospodarsko razširjenje na vzhod. Poljska vlada je naznanila različnim gospodarskim društvom, da namerava ustanoviti številne nove konzulate na vzhodu. Ustanovljeni bodo konzulati v Palestini, v Siriji, Perziji, na Turškem in v Indiji. Najpreje pridejo na vrsto Smirna, Trapezunt in Bombay. Trgovski krogi so s to namero zelo zadovoljni.

sv Ruski »Mladi pionirji«. Boljševiki imajo za svoj naraščaj organizacijo »Mladi pionirji«, ki obsega otroke obojega spola od 6 do 14 let. S to mladinsko organizacijo prirejajo velike javne nastope, ki služijo propagandi in utrjevanju komunistične misli. O eni taki prireditvi pripoveduje Nemka dr. Raissa Frank v »Frankfurter Ztg.« Pisateljica je nedavno prepotovala Rusijo ter prisostvovala prireditvam internacionalnega mladinskega tedna v Ratovu ob Donu. Tem povodom so došla mladinska odposlanstva od vseh strani. V največjem obsegu so se vršile telovadne, glasbene in razne druge prireditve. Slavnostni spoved je bil dolg več kilometrov. Otroci so nosili rdeče prapore z napisom: klicali so Ljenu, komunistu itd. Reditelji so jezili na konjih. Bil je res dan proletarske mladine; njej na čast je bilo vse mesto okrašeno, oblasti niso štedile ne truda ne stroškov, da je bilo vse čim lepše in sijajnejše. Otroci so bili vsi dobro rejani in bodri. A vse to so bili samo delavski otroci; meščanskih ne sprejemajo med mlade pionirje. Zunanaj na stepi se je vršila zaprisega otrok. Skupina za skupino koraka mimo okrožnega zastopnika, ki drži roko ob čepici in kliče: »Mladi pionir, ali si pripravljen?« Iz enega grla se glasi odgovor: »Vsikdar pripravljen!« in praporci se pripogibajo. Pisateljica pravi: »Zakaj se jemlje otrokom prostodolnost in se jim dajejo te nove besede, katerih ustvarjajočega ali uničujočega pomena niti razumejo?«

Turistika in sport.

Sportni teden.

Avstrijci imajo v zadnjem času v nogometu velike uspehe. Zlasti visoko cenijo njih zmago nad Ogr 3 : 1, gledavcev 30.000, kljub delavnici. Amateri pa praški Sparti niso bili kos in jih je porazila 2 : 0. — Angleško ligino moštvo je ponovno dobil Huddersfield Town. Od 42 iger jih je dobil 21, zgrabil 5, 16 neodločenih, goalov je napravil 69, nasprotniki so mu jih pa zabili 28.

Lahkaatletika je začela z lepšimi dnevi bujno cveteti. Od vseh strani kaj zveemo. Omenimo, da sta se začela Houser in Hartranft kar kosati, kdo bo diskos dalje vrgel. Zmeraj se sučeta okoli 48 m, enkrat čez, enkrat manj. Dosedaj velja še stari Duncanov rekord 47,58. Nurmi je za slovo postavil v Ameriki par novih rekordov; za 2000 yardov je dosegel čas 5,36, za poldrugo miljo pa 6 : 42,5. Nič več mu nočejo prav verjeti, da je amater; on sicer

zase ne zahteva nič, njegov manager je pa zahteval za vsak Nurmijev nastop 1000 dolarjev; to je tudi za Ameriko veliko. Torej pšenica vendarle cvete, čeprav na skrivnem. — Ameriški maratonski tek je dobil Mellor v izvrstnem času 2 : 33 : 06.

Zadnjič smo dvomili, da bi bilo poročilo o Rheinfrankovih 135,5 kg pravo. Smo imeli prav; ne 135,5, ampak 123,5 kg.

Ceprav vsa Amerika goji sport, jim poskus Ederlove in Wainwrightove vendarle ni nič všeč; preplavati hočeta Kanal med Anglijo in Francijo. Se bosta osmešili. Ravno tako tista 50 let stara Angležinja, ki ga hoče tudi preplavati.

Distančna kolesarska dirka Pariz-Tours (325 km) spada med klasične francoske tekme. Letos so jo vozili devetnajstič in se je je udeležilo 59 najboljših evropskih cestnih dirkačev. Zmagal je v sijajnem slogu Belgijec Verschuerer, 12 ur 27 minut; na uro povprečno 26 km, in to na cesti.

Na Siciliji priredijo vsako leto avtomobilni dirki, ki se jih udeležijo najznamenitejše avtomobilne znamke. Dirki se imenujeta Targa Florio, 540 km, in Coppa Florio (432 km). Prvo je prevozil zmagovalec Constantini na vozu tvrdke Bugatti v 7 urah, 32 minutah in 27,4 sek. na uro povprečno 71,6 km. Drugo je pa dobil Wagner (tvrdka Peugeot) v 6 : 25, na uro povprečno 71,127 km. — Ameriška Automobile Association šteje 750.000 članov, ni vključena pri mednarodni zvezi in ima svoje lastne rekorde, ki so včasih boljši kakor oni, ki jih prizna mednarodna zveza. Rekord na uro je napravil T. Milton z 250 km; niso izvoženi, temveč naznačeni po vožnji in delnem času. 250 milj je 402,335 km je prevozil A. Tengel v 2 : 09 : 14,6, kar odgovarja urni povprečnosti 186,7 km! H. Hartz je preteklo nedeljo prevozil 150 milj (80,466 km) v 22 min. in 11 sek., kar bi dalo na uro izredni čas 217,53 min. Anglež Edridge hoče montirati v avto aeroplanski motor in priti s tem na 300 kilometrov na uro. Iz Ljubljane do Trsta je po cesti 145 km.

Mednarodni šahovski turnir v Baden-Badenu kaže po 17. rundi tole razporedbo: Aljechin 13, Rubinstein 11, Sämisch 10, Marschal 9 in pol, Grünfeld 9 in pol.

* * *

Petletnica L. A. S. K. Ljubljanski akademski sportni klub je slavil pretečeno nedeljo z lepo zamišljenim programom jubilej petletnega obstoja. Klub se je razvil tekmo zadnjih sezon iz najskromnejših začetkov v enega naših najbolj agilnih in vsestranskih klubov. Z ozirom na to, da je torišče njegovega dela akademska omladina, kateri je posebno potrebno, da se udeležuje sveži naravi v raznih sportnih panogah, uživa v javnosti tem večje simpatije. Klub goji danes v petih sportnih sekcijah lahko atletiko, nogomet, hano, tenis in zimski sport. Dosegel je z vstrajnim in idealnim delom že doslej lepe uspehe. Tako se v lahki atletiki lepo uveljavlja poleg naših prvakov Ilirije in Primorja, v nogometu se nahaja na čelu ljubljanskega II. razreda ter ima mnogo izgledov, da napreduje koncem sezone v I. razred, v smučanju in lawn tennisu so dosegli njegovi tekmeči pretečeno sezono več prvenstev Slovenije. Krog njegovega članstva se stalno veča, delo v klubu postaja vedno bolj sistematično in solidno. Na slavnostnem obnem zboru, ki se je vršil ob 12. uri na univerzi, je klubov predsednik g. geom. M. Černe kratko očrtal dosežani razvoj kluba ter sprejel čestitke raznih ljubljanskih sportnih organizacij. Medtem ko je prav lepo uspel tudi družabni večer v Narodnem domu, so trpele sportne prireditve, stafetni tek skozi mesto in nogometni tekmi v deževnem vremenu. Stafetnega teka na približno 4100 m dolgo, težavno progo so se udeležili klubi Primorje, Ilirija in LASK. Vsaka stafeta je štela 7 tekačev. Zmago in s tem jubilejno darilo LASKA je dobila stafeta Primorja po jako ostri, skoro do konca neodločeni borbi z Ilirijo, ki je dosegla cilj približno 15 min. kasneje ter LASKOM, ki je zaostal za nadaljnjih 30 min. Popoldne je na igrišču Ilirije nastopilo I. nogometno moštvo LASKA proti SK Celju in rezerva LASKA proti kombiniranemu rezervnemu moštvu Ilirije. LASK je pokazal v obeh tekmah mnogo nadebnega materiala, smisel za kombinacijsko igro in marsikatero lepo akcijo. V predtekmi z rezervo Ilirije je moral kloniti z 0:5, proti SK Celju pa je po nadmočni igri drugega polčasa zaslužen zmagal v razmerju 2:1.

Nekateri nogometni rezultati. Ljubljanski Jadran je v nedeljo v prvenstveni tekmi zmagal nad Rapidom v Mariboru s 3:2. V Zagrebu je izpadla prvenstvena tekma Gradjanski: HASK z 2:1 v korist Gradjanskega. V Beogradu je igrala zagrebska Concordia v soboto z BSK zmagovito s 3:2 ter v nedeljo z državnim prvacom Jugoslavijo neodločno z 1:1. Na Dunaju je absolviralo glasovito angleško profesionalno moštvo Bolton Wanderers prvo gostovanje ter po prekrasni igri zmagalo nad točasno vodilnim dunajskim klubom Hakoah z 2:1. V Pragi je Sparta v prvenstveni tekmi senzacionalno podlegla Viktoriji Žižkov z 1:2.

Ilirija: Sturm, Gradee. Prihodnje soboto in nedeljo igra Ilirija na svojem prostoru dve tekmi z graškim Sturmom, opetovanim prvacom Grada in Avstr. Stajerske.

O nogometu v Jugoslaviji piše v dunajski »N. Fr. P.« predsednik jugoslovanske

nogometne zveze dr. Kazimir Krenedić. To postaja razumljivo po zadnjem porazu prvega dnajskega moštva »Hakoah« v Zagrebu proti Gradjanskemu, s čemer je naš ugled v inozemskem sportnem svetu zrasel.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani vljudno sporoča, da se vrši dne 7. junija t. l. prva društvena veselica združena s cestno dirko in srečanjem. Ker je društvo novo, se vljudno obrača na vsa cenjena društva, da blagovolijo to vpoštevati. Cestna dirka se vrši iz Novega mesta do veseličnega prostora g. Počivalnika na Dolenjski cesti. Dirke se udeležijo tudi invalidi. Darila dirkačev bodo krasna. Prijave dirkačev se že sedaj sprejemajo po odbornikih in v društveni pisarni Karlovska cesta 4.

Prosveta.

pr »Vigred«, dekliški list, je izšla za maj. Prinaša zopet bogato vsebino. 1. Ideal (Vita). 2. Zaupnost (Učiteljica). 3. Gadja (Vita). 4. Iz spominske knjige (Verzi). 5. Kako umetnik ustvarja in gradi? (Sl. Savinšek). 6. Maruji (Pesem. Ksaver Mesko). 7. Verica (Slika. Zv. Primčeva). 8. Brez zajtrka (Konec. Šaljev prizor). 9. Sledi oddelek Rožni dom: 9. Storite tudi ve tako! (Cirilka, Šiška). 10. Drobeci in gospodinjstvo. 11. Za oči in roke. (Vzorec za ročna dela). — Oddelek Organizacija: Minka Svetlin piše. (Z njeno sliko.) — Iz orliške centralne. Sestre sestram. Zrna in pleve. Uredniška molčečnost. — »Vigred« se narača pri upravi: Ljubljana, Ljudski dom, in stane za vse leto 25 Din. Dobe se še vse letošnje številke. — »Vigred« je, to opazamo od številke do številke, vedno lepša. Ne samo, da je glede idej na višku ter vseskozi v najboljšem pomenu besede moderna, ampak z globokim umevanjem dekliške duše psihološko dovršeno pisana. »Vigred« nam bo vzgojila nov dekliški rod, ki bo pomagal dvigniti slovensko narodno kulturo in bo uvrstila ženo v tok mogočnega mladega katoliškega gibanja.

pr Stražni ognji. Pravkar je izšla 6. številka tega literarnega glasila mariborskega katoliškega dijaštva. Vsebinska tudi te številke kakor vseh dosedanjih kaže resno idejno in umetniško stremiljenje. List izhaja mesečno in je litografin. Tiska ga kamenotiskarna Slanič v Mariboru. Posamezna številka stane za dijake Din 3, za druge Din 5.

pr Slovenski učitelj. Glasilo jugoslovanskega krščanskega učiteljstva. Vsebinska 5. številke: Petje na osnovnih šolah (Stanko Tavželj). Pomen službene stalnosti (Fort. Lužar). Listek: Ostrovske, ustanovitelj ruske drame (Fran Valjavec). Kultura in književnost. Društvena in stanovska kronika.

* * *

pr Novi katekizem. Da se v katehetskem društvu v Ljubljani s sodelovanjem lavantinskega ter kranjske podružnice prireja nova slovenska izdaja katekizma — je znano vsaj katehetom in povečini vsem, ki poučujejo kršč. nauk. Popravljen in predelane osnutke posameznih odlomkov pošilja društvo na zahtevo vsem, ki bi hoteli pomagati. Uspeh se doseže le na ta način, da jih na podlagi nekakega substrata mnogo sodeluje, popravlja in izpopolnjuje. Delo je pač zamudno, a tembolj temeljito. Ko bo dovršeno, bo manuskript natisnjen ter na temelju izkušnje po praktični uporabi dokončno izboljšan in urejen. To v pojasnilo, ker se je čula pritožba, da dela društvo brez vednosti kuratne duhovščine. — Tajništvo.

* * *

pr Knez Serebrjani. Roman iz časov Ivana Groznega. Ruski spisalec Aleksej K. Tolstoj, prevedel Al. Benkovič. Cena za ude. Dr. sv. Mohorja broš. Din 31, vez. Din 40, za neude broš. Din 41,30, vez. Din 53,40. — Ta obsejni zgodovinski roman je izšel kot 5. zvezek »Mohorjeve knjižnice«. Krasni roman, ki je bil na Ruskem uveden v vse šole in ljudske knjižnice, je tako zanimiv, da ga ne moreš odložiti, ko si ga prišel brati. V tej izredni knjigi se jasno zrcali ruska duša in nam daje slutiti to, kar je prišlo med vojno: krvava revolucija. Ta knjiga je naravnost potrebna za vsako knjižnico in za vsakega posameznika, ki zbira lepo čtivo. Cena je za debelo knjigo (31 pol obsega) zelo nizka.

pr Opozorilo. V napovedih o knjigah Goriske Matice (n. pr. Slov. Nar. z dne 9. maja) se navaja tudi publikacija dr. Iv. Preglja. To se je moralo zgoditi pomotoma, kajti Pregelj doslej G. M. ni vročil nobene »zgodovinske« povesti iz tužne Istre. Motivno sorodno povest »Božji mejniki« bo izdala Družba sv. Mohorja v Prevaljah. — Dr. I. Pregelj.

* * *

pr Veliko oratorijsko delo na našem koncertnem odru. Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani izvaja na svojem koncertu v ponedeljek 18. maja slavno delo francoskega komponista Cesar Francka: Osmero blagrov. Delo je tako obširno, da ga je nemogoče v celoti izvajati na en sam večer, vsled česar izvaja Matica sedaj najlepše dele celega dela in sicer: Prolog, ter III., IV., V. in VIII. blagor. Celotno delo je napisano za 7 solistov, mešani zbor in veliki orkester. Solistično sodelujejo ge. Lovšetova, Thierry-jeva in Wohinčeva ter gg. Banovec, Betetto in Zathay. Orkester pa je sestavljen iz celotne Muzike dravske oblasti in

dela orkestralnega društva Glasbene Matice. Vstopnice v Matični knjigarni.

* * *

pr Društvo narodov. O tem predmetu je včeraj ob 5 popoldne predaval v slavnostni dvorani našega vseučilišča g. Jurij Popovič, član tajništva Društva narodov v Zenevi. Vračajoč se iz Belgrade, kjer je bil v uradnem poslanstvu Društva narodov, v Zenevo, je izrazil željo, da pojasni pred ljubljanskim občinstvom ustroj in delovanje Društva narodov. Gospoda predavatelja je predstavil zbranemu občinstvu, v katerem smo opazili večino profsorskega zbora pravne fakultete, profesor dr. Pitanič, nakar je g. Popovič podal najprej kratko zgodovino postanka Društva narodov kot izraz hotenja in želja vseh narodov, čijih nositelji so bili proti koncu svetovne vojne predvsem Amerikanci. Saj je Wilson v 14. svojih znamenitih členov naravnost zahteval, da se ustanovi neki mednarodni forum za reševanje sporov mesto s krvavim orožjem s pravico. Orisal je nato organizacijo Lige narodov, kateri pripada sedaj že 55 držav, in naslikal delo posameznih njenih organov kakor: skupščine, sveta, tajništva, mednarodne pisarne dela in stalnega razsodišča v Haagu. Delo društva je razločil v dve skupini: v reševanje političnih sporov in v organizacijo mednarodne uprave v nekatere namene, kakor ureditev prometa, pobijanje kužnih bolezni, pobijanje trgovine z opijem in z dekleti, vprašanje odnosa med kapitalom in delavci, ter podobna. Izrazil je mnenje, da leži težišče dela društva za sedaj predvsem v tej mednarodni ureditvi nekaterih panog uprave, in da bi bilo želeli, da tudi v bližnji bodočnosti tako ostane, ker žanje društvo na tem polju najlažje uspehe in s tem utrdi svoje stališče ter si pribori tisti ugled, ki ga potrebuje za reševanje občutljivih političnih sporih, v katerih so ga prizadeti narodi poklicali na pomoč. Zgodilo se je to v zadevi Alandskih otokov, mesta Vilne in otoka Krfa. Omenil je tudi delo društva na mednarodnem finančnem polju, kjer je društvo izposlovalo mednarodno posojilo Avstriji in Ogrski in tako obvarovalo velikih finančnih težkoč ne samo ti deželi, ampak tudi vse sosedne, ki so v gospodarskih stikih z njima. Glede naše države, ki je tudi članica društva, je ugotovil, da društvo doslej ni imelo ž njo skoro nikakega opravka, kar dokazuje, da se je znala doslej spretno izogniti vsem mednarodnim zapletljajem in potemtakem nobena država še ni bila prisiljena zateči se k društvu v zadevi, naperjeni proti naši državi. Končno je izrekel željo, da bi se državljani povsod in tako tudi pri nas živo zanimali za delo Lige in vse njene ukrepe spremljali z odobravanjem ter ji tako dali na razpolago edino sredstvo, ki ga ima za izvršitev svojih sklepov: pritisk javnega mnenja. Liga kot taka ne razpolaga z nikakimi fizičnimi silami. Te imajo le vladne države. Postavile jih pa bodo v službo načel in sklepov Lige le tedaj, ako bo javno mnenje v njih razumelo delo Lige in ga odobraval.

* * *

pr Akademija drž. realne gimnazije v Kočevju. V soboto, dne 9. maja je priredila naša drž. real. gimnazija v dvorani hotela »Trst« akademijo z jako pestrim sporedom. Moralni uspeh akademije je bil kot prvi javni nastop naših dijakov in dijakinj vrlo časten. Večina publike je bila naravnost očarana nad tako nepričakovanim uspehom tihega, a smotrenega izvenšolskega delovanja dijaštva. Vso hvalo in priznanje zasluži predvsem g. ravnatelj, na katerega izrecno željo in s trajnim vzpodbujanjem je bilo to, če upoštevamo vse težkoče in zapreke, zares težavno delo izvršeno. Ravnateljstvo in ves profsorski zbor sta pokazala, da v polni meri razumeta, da šola sama po svojem ustroju ne vzgoji mladega človeka zrelega za življenje. Razveseljivo je dejstvo, da je naša glasba na tej srednji šoli tisto upoštevanje kot umetno in čustveno izobraževalni predmet, ki ga zasluži. Petje je naštudiral, navadil in vodil g. prof. Sivec, orkestralno delo predstojnik okrajnega davč. oblasti g. Kratnar, deklamacije pa g. prof. M. Fabjančič. Prolog je govoril vsej publiki od srca šestošolec A. Pucelj, ki je poudarjal zahteve dijaštva po svobodnem udejstvovanju na umetnostnem ter splošno prosvetnem polju. Dijak obeta biti dober govornik. Za prologom je odpel mešani zbor A. Foersterjevo »Naše gore«. Občudovalni smo krasne, mehko-zveneče ženske in deške glasove ter z ozirom na starost dijakov izvanredno razvite, močne, a kljub temu baržunasto voljne base. Prednašanje pesmice nas je naravnost očaralo; g. pečovodja je znal jako mojstrsko spraviti v sklad pomen besedila pesmice s sicer preprosto nanjo harmonizirano skladbo. Takoj nato je precej čedno zasviral orkester Vedralovo »Slovansko koračnico«. Koračnica bi gotovo napravila vse večji efekt, če bi bil orkester številnejši. Na akademiji je bil zastopan tudi prvak slovenskih pesnikov O. Zupančič z »Dumom«. O pomenu pesnitve je jako poljudno pa občuteno govoril g. prof. Fabjančič, ki je izboren govornik. Pesnitev samo je prav lepo deklamiral šestošolec Boje, ki ima deklamatorski talent in občudovanja vredno pristnost. Za tem smo imeli priliko slišati moški zbor, ki je odpel »Venček narodnih pesmi«. Ker zboru manjka tenoristov, so prve tenoriste nadomestili altisti, vendar to celotnega utisa ni preveč motilo, ker so tudi ti glasovi prijetno

zlit izzveneli z drugimi vred. Po odmoru je zasviral orkester Parmin valček »Pozdrav Gorjanskic«. To delo je bilo jako ljubko prednašano in je tudi število igralcev odgovarjalo harmonizaciji. Zato je žel požrtvovalni dirigent z orkestrom vred zaslužen dolgotrajen aplavz. Dalje je šestošolec Šesko recital prvo poglavje Finžgarjevega »Pod svobodnim solncem«. Z užitkom smo poslušali to s popolnim umevanjem podano recitacijo. Dijak ima izredno simpatičen mehak ton, s katerega spretno modulacijo je precej dovršeno podajal čustvene efekte. Takoj nato je zapel mešan zbor Aljažev »Ne zveni mič in moški zbor Schwa-bovo »Večer na morju«, kjer je posebno pokazal svojo nenavadno fineso piano prednašanja. Jako ljubeč je bil nastop drugošolke V. Stolfove. Deklamirala je P. Preradovičevega »Putnika«. Deklica je s svojim ljubkim nastopom in prijetnim glasom takoj osvojila srca vse publike. Zadnje delo pevskega zbora je bil Mihelčič-Grumov »Venček narodnih pesmi«. Izvajanje tega dela je publiki tako uga-jalo, da je moral zbor na večkratno zahtevo ves venček ponoviti. Akademijo je zaključil orkester z zanj nekoliko pretežno koračnico, a vendar je njegov moralni uspeh visoko nadkrilejal vse naše pričakovanje. Škoda, da bomo tako požrtvovalnega in zmožnega dirigenta kmalu izgubili, kakor smo čuli. Moralni uspeh akademije je bil kot prvi javni nastop dijaštva nadvse časten, kajti presegel je vse naše pričakovanje. Našli ste pravo pot; zato se ne bojte dela in bojev, ampak pojdite junško po krepko začrtani poti dalje! — St. T.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 12. maja: Zaprt.

Sreda, 13. maja: NARODNI POSLANEC, Red D.

OPERA:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 12. maja: MIGNON. Red A.

Sreda, 13. maja: GLUMACI. CVETJE MALE IDE (balet). Red B.

Hudožestveniki v Ljubljani. Prvo gostovanje znamenitega igralskega ansambla Hudožestvenikov pod vodstvom umetnice gospe Germanove bode v petek dne 15. maja in sicer se vprizori drama Na dnu življenja. Tej sledi v soboto 16. maja Gogoljeva komedija Ženitev, ki je povsod, kjer so jo še igrali dosegla največji uspeh. V nedeljo 17. maja pa bo na odru klasična igra Medreja z gospo Germanovo v glavni vlogi. Pri tej predstavi sodeluje tudi celotni operni orkester. Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice že v prodaji pri dnevni blagajni v operi.

Cerkveni vestnik.

c Ljubljanska sodaliteta se snide prihodnje sredo 13. t. m. ob 5 popoldne v semeniški kapeli in dvorani. Ref. g. dr. Fr. Perne: Confessio ad sacerdotes. — Predsednik.

c Razvrstitev šolske mladine za (3.) prejem sv. zakramentov se izvrši danes (12. maja) na konferenci katehetov ob štirih popoldne v posvetovalnici KTD, kjer se bo nato nadaljevalo delo za novi katekizem.

Naznanila.

Rokodelski dom. Danes ob 8 zvečer je v dvorani pevska vaja in obenem v knjižnični sobi vaja za slavnostno predstavo. Prosimo točne in zanesljive udeležbe.

Predavanja o zdravstvu. Sedmo predavanje v okvirju Ljudske visoke šole v Ljubljani se vrši danes ob 7—8 zvečer v veliki dvorani univerze. Predava g. primarij dr. Minač o predmetu: »Praktični pomen zunanjih vplivov na deformacijo našega stopala in njih profilaksa.« Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Na to aktualno in za vsakdanje življenje važno predavanje vabimo našo javnost.

Zveza jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi na članski sestanek, ki se vrši v petek, dne 15. maja 1925 ob 20. uri v restavraciji »Zvezda« v zadevi letošnje Glavne skupščine UJIA v Skoplju. Na tem sestanku bo tudi aktualno predavanje gospoda profesorja Antona Melika o temi: »Današnje stanje v Južni Srbiji.« Gostje dobrodošli. Upravni odbor.

Ogled Steklarne v Zagorju priredi Slov. trg. društvo Merkur za Slovenijo v Ljubljani na praznik dne 21. maja. Odhod iz glavnega kolodvora ob 7.50 zjutraj. Zbirališče pred kolodvorom ob 7.20. Obvezne prijave najkasneje do sobote 16. t. m. Odbor.

Občni zbor Podpornega društva slepih bo 17. maja t. l. v Slavčevi dvorani »Narodnega doma«. Začetek točno ob 9. uri z navadnim dnevnim redom. Na ta občni zbor vabimo tem potom kar najvljudneje vse redne kakor tudi p. n. podporne člane. Imeli bodo priliko videti in spoznati delovanje našega prepotrebnege društva. Za obilno udeležbo prosimo imenu odbora predsednik.

NAS JE VEČ.

Na deželi so igrali Wallensteinov tabor. Spravili so na oder vse polno igravcev in tabor je bil poln. Občinstva pa ni prišlo bogve kaj in norca so se delali iz igravcev. Tedaj stopi Wallenstein pred gledavce in zavpije: »Pazite! Nobenih opazk! Sicer Vas vržemo ven! Nas je več!

Gospodarstvo.

Janko Jovan:

Carina na uvoz žita in moke.

Dne 6. t. m. se je vršila plenarna seja Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, na kateri so se pretresala zelo važna gospodarska vprašanja. Zanimal me je zlasti predlog g. zbornega svetnika Zdravca, da naj vlada uvede carino na uvoz tujezemskih mlevskih izdelkov. G. Zdravec je zelo ognjevit zagovornik koristi naše domače industrije in je zato njegov predlog iz njegovega stališča zelo umljiv in prav nič se ni čuditi, ako se celo oni prostori, katerim je industrija in njen prospek postranska stvar, strinjajo z zahtevo o upeljavi carine na inozemsko žito in mlevske izdelke.

Ako si drznem objaviti svoje posebno stališče k predlogu g. Zdravca, se s tem nikakor ni mislim postaviti v vrsto onih, katerim ni na razvoju in prospehu naše industrije, nič ležeče ali celo v vrsto nasprotnikov domače industrije, nasprotno, kadar in kjerkoli sem mogel sem poudarjal, da je močna industrija temelj gospodarskega blagostanja in to še posebno za nas Slovence. Oфициelni zastopniki naše industrije mi bodo morali priznati, da sem celo pri sejah za sklepanje trgovinske pogodbe z Avstrijo na Dunaju, da si sem šel tja kot zagovornik kmetijskih interesov, vedno gledal, da se slednji nikdar ne protežirajo v taki meri, da bi bili v škodo industriji. To pripominjam v zagovor, zakaj si upam imeti svoje posebno mnenje v vprašanju, ki se vidi, da je pri nas samo po sebi razumljivo. Vprašanje carine na mlevske izdelke se je sprožilo tudi pri dunajskih pogajanjih in se nikakor ne strašim priznati, da sem tudi pri tej priliki zavzel nasprotno stališče.

Nesporno je, da pridelamo sami v normalnih letih več žita, kakor pa ga potrebujemo za lastno prehrano. Zitna polja pa nismo razdeljena enakomerno po vsej državi, temveč imamo Vojvodino, del Srema in del Srbije, ki pridelajo mnogo nad svoje potrebe, a imamo celo Slovenijo, celo Dalmacijo s Primorjem in večji del Hrvaške in Bosne, ki so glede prehrane pasivni t. j. pridelajo manj kot potrebujejo in so vsled tega navezani na nakup iz bogatih žitnih krajev. Dočim en del žit in vživa koristi odvečnih pridelkov, morajo milijoni iskati zaslужka drugod in si nabavljati vsakdanji kruh in ako razpravljamo vprašanje prometa z žitom in mlevskimi proizvodi, moramo imeti nekako pred očmi interese teh milijonov nepreskrbljenih konzumentov. Tudi producent je konzument, prav tako industrijalec, a interesi teh se včasih križajo z interesi onih, ki niti ne pridelujejo, niti ne predelujejo.

V prosti trgovini odločuje ceno razmerje med ponudbo in iskanjem blaga. Ponudbe kakor tudi iskanje se dajo umetno vplivati in to tem lažje na čim manjši rajon so navezani. Strašna spekulacija, ki se nam je letos pokazala v Ameriki, je bila mogoča zlasti v žitu, ker je bila do malega cela Evropa v risu pasivna in se je morala zatekati na ameriška tržišča. Čim je stopila na tržišče Avstralija, že smo opazili reakcijo ameriških borz, vendar so bile zaloge tam tako močne, da je Amerika še danes dominantna za odločevanje cen žitu in moki. Hosiisti in bistiisti še dalje vodijo med sabo neizprosni boj, ki pa daje smernice tudi našim trgovcem. Da se v času, da vlada po vsej Evropi pomanjkanje v žitu producentu ni treba bati za ugodno placiranje odvečnih pridelkov, je jasno in je čisto razumljivo, da se je tudi iz naših krajev

pod utisom tako ugodne konjunktore izvozilo žita žetev pšenice je izpadla pod normalo. Očividno je bilo, kako je naš trg reagiral v času huse; čim je prišlo poročilo o narastku cen v Ameriki, so avtomatično poskočile cene tudi pri nas. Ko pa so jele cene v Ameriki popuščati, tedaj so odjenjavale sicer tudi pri nas, vendar nikakor ne v istem tempu, tako da smo stali naenkrat nad pariteto in čisto naravno je, da se je v istem momentu pričelo pojavljati tudi na naših trgih ameriško žito. Ako cene našega žita kljub temu ne popuste, potem je to dokaz, da smo res izvozili več, kakor smo smeli in, da je sedaj uvoz upravičen in bi bilo krivično ga obremenjevati z uvozno carino, ker bi ta carina uvoza ne preprečila, temveč edino le blago podražila. Če pa je pšenice v državi še dovolj, potem so cene, ki jih danes producent zahteva, pretirane in mu boče blago ostalo neprodano, dokler se naše cene ne zenačijo s svetovnimi. Iz vsega tega sledi, da je uvoz žita v gotovih slučajih opravičljiv in sicer takrat, kadar žita sami nimamo in pa takrat, kadar za žito zahtevamo večje cene, kakor pa se more dobiti žito od druge.

Glede pšenice bodo celo zagovorniki agrarne zaštite v sedanjih razmerah, ko smo svoj pridelek izvozili, mogli mirno zagovarjati uvedbo uvozne carine pa tudi mlinarske industrija nima takih želja, pač pa le zahteva, da se vpelje uvozna carina na mlevske izdelke. Ako bi bili mi navezani na stalni uvoz inozemske pšenice in mlevskih izdelkov, bi bila ta zahteva opravičena, a temu ni tako, ker kakor rečeno, pridelamo sami toliko, kolikor potrebujemo. Uvoz inozemske pšenice in moke je pri nas mogoče samo v slučaju, kadar stopijo nenormalne razmere, t. j. ako se vzdržujejo pri nas cene, ki prekoračujejo svetovno pariteto, a v takem slučaju je uvoz potreben, ker je edini regulator za cene našim pridelkom in izdelkom. Tudi ni gospodarska škoda, ako smo izvozili več kot znaša naša preobilica, ker se je vršil izvoz v času, ko so bile cene višje, dočim se danes cene uvažajo. Trgovska bilanca s tem ni bila oškodovana. Lahko pa bi se zgodilo nasprotno. kakor je n. pr. poskusila lani Češka, ki je po nizkih cenah uvažala, a nato primanjkljaj po mnogo višjih cenah nadomestila. Ako pa bi vlada danes obremenjevala uvoz živil, bi zaslužila grajo, ker bi s tem umetno povečevala dragi-
njo.

Ker je uvoz pšenice prost carine, ima mlin. industrija možnost zaposlenja. Ako se oziramo na mlin. industrijo v Sloveniji, tedaj moramo priznati, da se je tudi takrat, ko smo bili navezani samo na nabave iz Vojvodine, uvažala ne le pšenica, temveč tudi moka in dvomim, da bi se razmerje sedaj ko uvažamo iz inozemstva bilo v čem spremenilo. Tisti trgovci, ki so kupovali moko od naših domačih mlinarjev, jo kupujejo tudi danes lahko. Vsekako pa mora biti zaslužek mlinarjev tak, da odgovarja delu in ne zdi se mi verjetno, da bi industrijalec mlinarske industrije delala z manjšo režijo kakor pa naša. Ako bi bila ta režija v Italiji manjša in sicer znatno manjša, potem bi bil žele podan razlog, da se z carino izravna razlika v režiji.

Glavni razlog pa, ki govori zoper vpeljavo uvozne carine na moko v sedanjem času, pa je postopanje velike mlinarske industrije. V času, ko je stala v Vojvodini ameriška pšenica 4.45 Din, naša domača pšenica pa 4.60 Din, je bil dovoz tuje pšenice v vojvodinske mline precej živahen in sicer so uvažali ameriško pšenico skoro samo mlini z ve-

liko kapaciteto. Pričakovati bi se smelo, da bo iz cenejšje ameriške pšenice izdelana moka tudi primeroma cenejšja, kot moka iz domače pšenice, vendar temu ni bilo tako, temveč je bila cena za obe vrste popolnoma enaka. To je pa pravo izkoriščanje konjunktore in je samo po sebi dovolj tehten razlog, da se v vpejavu carine ne odstrani konkurenca, kajti ravno v času, ko se pojavi pomanjkanje na domačem trgu, tedaj je za širše sloje naravnost koristno, da ima dostop na naše tržišče tudi konkurenčno, četudi tuje blago.

Ravno zato, ker prihajajo k nam tuji mlevski izdelki le v izrednih razmerah in nikakor ne redno, in so te izredne razmere vedno v zvezi z draginskiim vprašanjem, ni na mestu, da bi se ravno tedaj omejevala konkurenca, ker je potrebna in koristna.

Nekaj drugega pa je, kar ima naša zlasti slovenska mlinarska industrija pravico zahtevati, namreč možnost, da v rednih razmerah konkurira z vojvodinskimi mlini, a to je vprašanje železniške tarifne politike. Tu priznavam po pravici, da je naša mlinarska industrija oškodovana in zlasti, kar tiče izvoza naravnost potisnjena na stran in sicer ne v izrednih razmerah, temveč redno. Mlinarska industrija se bori že leta, da bi si izvozevala prevzame olajšave, ali vsaj refakcije od žita, čegar izdelki so namenjeni za izvoz. Zdi se, da je tudi vlada počasi jela uvidevati opravičenost teh zahtev in je upanje, da se bo vendar enkrat tej industriji posrečilo konkurirati z onimi mlini, ki leže na ugodnejših geografskih položajih. Če ji to uspe, potem se more zavedati, da je dosegla nekaj stalnega, kar jo bo rešilo, ne pa trenutna korist v izrednih razmerah, ki se občuti pri drugih slojih za neopravičeno breme.

g Ljubljanska borza v aprilu 1925. Efektivni trg tudi v aprilu ne prikazuje posebnih rezultatov. Vendar je izkazal v aprilu narastel napram marcu. — Poslovanje blagovne borze se vedno ugodnejše razvija. Zlasti je velik promet z lesom. V januarju letos je bilo zaoključkov v lesu 32 vagonov, v februarju že 62 vagonov. V marcu je promet narastel na 198 vagonov in dosegel v aprilu 214 vagonov. Tudi dosedanjí zaključki v maju so zelo mnogoštevilni.

g Novo posojilo Blair-Armstrong. Prejšnji teden so prišli v Belgrad zastopniki banke Blair kakor tudi zastopniki angleške tvrdke Armstrong-Whitworth. Medtem ko javlja »Privredni pregled«, da je dosežen sporazum s finančnim ministrom glede emisije nadaljnjih 15 milijonov dolarjev posojila, od česar prevzame polovico Blair, drugo polovico pa Armstrong, poroča nedeljski »Jutarnji list«, da bi bilo sedanje posojilo, glede čegar se vrše razgovori popolnoma novo. To posojilo obeh skupin Blair in Armstrong bi dalo 100 milijonov dolarjev (?). Takoj po zaključku tega posojila bi se začelo s pripravami za gradbo Jadranske železnice. Trasa šale no določena. Če bi se to posojilo efektiviralo, bi o tem razpravljajal parlament, istodobno pa bi se razveljavil dosedanjí zakon glede Blairovega posojila.

g Dohodki od državne trošarine. V mesecu marcu letos so znašali dohodki od državne trošarine 60,108.000 dinarjev (proračun 50,166.667 Din). V proračunskem letu 1924-1925 (t. j. od 1. aprila 1924 do 31. marca 1925) so dosegli ti dohodki 686,273.314 Din (proračun 602 milijona Din) napram 598,089.868 Din v proračunskem letu 1923-1924.

g Državni dohodki od taks v marcu 1925 in 1924-1925. Državni dohodki od taks v mesecu marcu letos so bili 104,842.573 Din napram 118,256.482 Din. Proračun za marec 1925 je določal 80 milijonov Din. — V ce-

lem proračunskem letu 1924-1925, ki je trajalo od 1. aprila 1924 do 31. marca 1925, so dosegli državni dohodki od taks 1194,092.750 Din napram 974,635.715 Din v proračunskem letu 1923-1924. Proračun za l. 1924-1925 je računat z dohodki od taks v višini 960 milijonov dinarjev, faktični dohodki pa so bili v primeri s proračunskimi večji za 234,092.750 Din.

g Odprava lomljenega tarifiranja. Iz Belgrada javljajo, da se bo odprava lomljenega tarifiranja izvršila najbrže v zvezi z regulacijo vseh ostalih tarifnih vprašanj. Projekti rešitev tarifnih vprašanj bodo objavljeni mogoče šele po 2 mesecih. Obenem z odpravo lomljenega tarifiranja se bodo zvišali tarifi za razred B in C (za 25%), izjemni tarifi II. in III. pa za povprečno 10%. Istočasno bo odpravljeno tudi lomljeno tarifiranje na vicinalnih železnicah.

g Olajšave za transport lesa. Iz Belgrada poročajo, da je prometni minister podpisal elaborat o novih tarifih, kjer bo baje dokaj olajšav za lesno industrijo. Ker bo tehnična izvedba težavna, nameravajo te olajšave uveljavljati postopno. Tako bodo od 15. maja naprej veljale olajšave za prevoz hlodov k domačim žagam in bodo hlode uvrstili v razred C (dosedaj B).

g Otvoritev blagovnega prometa med Romunijo in našo državo. Na koncu meseca maja se bo otvoril direktni tovarni promet med Romunijo in našo državo skozi postajo Zombolj.

g Stanje posevov na svetu. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu objavlja o stanju posevov v raznih državah sveta sledeče poročilo: V 23 državah severne poloble (brez Rusije), ki pridelajo case 4 petine svetovne žetve pšenice je letos zasedeno s pšenico 57 milijonov ha, kar pomeni napram lani prirastek za 4%. (Ti podatki so samo za ozimino.) — Kar se tiče ozimne rži, je je letos veliko manj posejane kakor lani. Vendar pa vsi podatki še niso zbrani. — Stanje ozimne je v celi Evropi dobro, v primeri z istim časom lanskega leta celo boljše. Upati je po dosedanjih izgle-
dih na dobre rezultate.

Borze.

Dne 11. maja 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.5225—2.5525 (2.545), London 298.25—301.25 (300.75), Newyork 61.31—62.11 (62.—), Pariz 3.20—3.25 (3.25), Praga 1.8190—1.8430 (1.84), Dunaj 8.64—8.75 (8.785), Zürich 11.90—12.— (12.—), ef. dolarji 60.60—61.60. — Blaga je dosti na razpolago, tedence je bila rezervirana.

Curiz. Belgrad 8.35 (8.35), Pešta 0.7260, Berlin 1.23, Italija 21.22 (21.22), London 25.06 (25.08), Newyork 516.70 (517.—), Pariz 26.8750 (26.95), Praga 15.30 (15.32), Dunaj 72.70 (72.75), Bukarešt 2.5250, Sofija 3.7750.

Dunaj. Devize: Belgrad 11.47, Kodanj 134.10, London 34.40, Milan 29.11, Newyork 709.35, Pariz 36.87, Varšava 136.15. — Valute: dolarji 705.70, lira 239.09, dinar 11.43, češkoslovaška krona 20.98.

Praga. Devize: lira 138.75, Zagreb 54.725, Pariz 176.25, London 163.70, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posojilo 62 (bl.), Vojna škoda 176 (den.), Celjska posojilnica 200 (zakl. 200), Ljublj. kreditna banka 225 (den.), Merkantilna 110—124, Praštedio 805 do 825, Kreditni zavod 190—200, Strojne tovarne 134 (bl.), Tržbovje 380—385, Vevče 110—120, Stava družba 265—280.

Zagreb. Hrvatska eskomptna 105—105.50, Hipotekarna 60.50—61.25, Jugoslavenska 99—100, Praštedio 810—815, Slavenska 70, Srpska

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Opazil je svareče iskrenje njenih oči, in se je požuril, da se izogne zavrnutvi. »Povedati vam hočem, kaj storimo. Recimo, da jaz kupim kobilo zase, pa vam jo posodim, kadar boste želeli jahati. V tem ni nič napačnega. Saj veste, vsakdo si lahko izposodi konja od vsakogar.«

Zopet je videl, da ga hoče zavrnuti, in jo je prehitel.

»Koliko se jih vozi z ženskami v majhni kočiji. Pri tem ni nič napačnega. Povejte mi, kakšna pa je razlika med tem, če vas vzamem jutri v majhni kočiji seboj in preskrbim konja pa kočijo, in med tem, ako vas vzamem seboj na ježo, in jaz preskrbim konja?«

Ona pa je zmajala z glavo, ne da bi hotela odgovoriti, ozirajoč se hkratu proti vratom, kakor bi hotela namigniti, da je čas, da se ta izvanredni pogovor konča. Še enkrat je poskusil svojo srečo.

»Ali veste, gospica Mason, da nimam prijatelja razen vas? Pravega prijatelja, menim, naj bo možki ali ženska, da bi mogel z njim poklepetati, veste, s katerim vas veseli biti v družbi, in žalosti, ako tega ni. Hegan mi je sicer najbližji, ampak ta je milijon milj daleč od mene. Razen v poslih midva ne soglašava. Ima veliko knjižnico in neko bedasto kulturnost in prebira ves svoj prosti čas knjige v francoskem, nemškem in drugih tujih jezikih — kadar ne

piše gledaliških iger in pesmi. Razen vas ni nikogar, s komur bi mogel klepetati in sami veste, kako malo sva še — enkrat na teden, ako ni bilo dežja, ob nedeljah. Postal sem nekako odvisen od vas. Vi ste mi nekaka...«

»Nekaka navada,« je rekla smehljaje.

»Tako nekako bo. In tista kobila pa vi na njej, prihajajoč po cesti pod drevjem ali po solncu — veste, brez vas in vaše kobile ne bo vredno čakati cel teden. Ako bi mi jo samo dovolili kupiti —...«

»Ne, ne, pravim, da ne.« Deda je nepotprejljivo vstala in oči so ji bile vlažne od spomina na njeno miljenko. »Prosim, ne omenjajte mi je več. Poslovila sem se od nje in jo želim pozabiti.«

Daylight ni odgovoril in vrata so se zaprla za njo.

Pol ure pozneje je bil v pomenku z Jonesom, nekdanjim pomočnikom pri vzpenjalu in besnim proletarcom, ki ga je bil Daylight leto dni podpiral, da bi se razvil v pisatelja. Roman, ki ga je bil opisal, je bil ponesrečeno delo. Uredniki in založniki ga še pogledati niso hoteli, in Daylight je uporabljal nezadovoljnega pisatelja v mali zasebni detektivski službi, ki jo je bil primoran ustanoviti zase. Jones, ki se je delal, da ga po svoji nesrečni izkušnji z železniško tovarnino za kurivo in ogelje nič več ne preseneti, res ni kazal nikakega iznenadenja, ko mu je bila poverjena naloga, da najde kupca neke kostanjaste kobile.

»Koliko lahko dam za njo?« je vprašal.

»Vsako ceno. Vaša dolžnost je, da jo dobite, to je vse. Barantajte močno, da ne vzbudite nobene sumnje, ampak dobite jo. Potem pa jo predajte na tale naslov v dolini Sonoma. Možak je oskrbnik na majhni ranči, ki jo imam tam. Naročite mu, da naj prav dobro skrbi zanjo. Potem pa pozabite na vse to. Imena prodajalca mi ni treba povedati, sploh nič drugega, kakor da ste jo dobili in izročili na tisti naslov. Veste?«

Ni še minulo teden dni, ko je Daylight opazil v Dedinih očeh žar, ki ni oznanjal nič dobrega.

»Nekaj ni prav — kaj pa se je zgodilo?« jo je vprašal korajžno.

»Mab,« je rekla. »Človek, ki jo je bil kupil, jo je prodal naprej. Ako bi mislila, da ste vi s tem v zvezi —...«

»Baj niti ne vem, komu ste jo prodali,« je bil Daylightev odgovor. »In kar je še več, jaz si ne belim glave z njo. Vaša je bila ta kobila in ni moja stvar, kaj ste naredili z njo. Nimate je več, to je res, pa slabo. Sedaj pa, ker smo drugo pri kočijah zadeval, načnem še drugo. Ampak ne smete biti tako občutljivi, ker se cela stvar pravzaprav ne tiče vas.«

V odmoru, ki je sledil tem besedam, je čakala in ga sumneče gledala.

»Tiče se vašega brata. On potrebuje več, kakor morete vi storiti zanj. S prodajo tiste vaše kobile ga ni mogoče poslati v Nemčijo. To pa je baš potrebno zanj, kakor pravijo njegovi zdravniki — tisti nemški mazaški specialisti, ki trga in reže človeku kosti in mišice, potem pa jih zopet

skup spravlja. Veste, želim ga poslati na Nemško, pa dati tistemu padarju priliko, da ga ozdravi, to je vse.«

»Da bi le bilo mogoče!« je rekla malone brez sapa in docela brez nevolje. »Samo ni, dobro veste, da ni mogoče. Od vas mi ni mogoče vzeti denarja —...«

»Le počasi,« ji je segel v besedo. »Ali bi vi ne hoteli vzeti požirek od enega izmed dvanajstih apostolov, ako bi umirali od žeje? Ali bi bilo vas strah pred njegovimi slabimi namerami,« — zanikala je z gesto — »ali pred tem, kar bi mogoče ljudje rekli?«

»Ampak to je vse kaj drugega,« je pričela.

»Poglejte, gospica Mason. Vi si morate nekaj svojih abotnosti pregnati iz glave. Ti vaši nazori o denarju so že tako smešni, da kaj takega še nisem videl. Recimo, da padate raz skale, ali ne bi bilo povsem prav, da iztegnem roko in vas ujamem? Gotovo da bi bilo. Recimo pa, da potrebujete druge vrste pomoči — mesto moči moje roke moč mojega žepa. To, kajnega, bi pa bilo povsem napačno. Tako pravijo vsi. Ampak zakaj pravijo tako? Zaradi tega, ker vsi roparji hočejo, da naj bi bili negodniki pošteni in spoštovali denar. Ako negodniki ne bi bili pošteni in ne bi imeli spoštovanja do denarja, kje bi bili potem roparji? Ali ne razumete? Roparji se ne pečajo s podporami, ampak z dolarji. Radi tega so podpore tako navadne, dolarji pa sveti — tako sveti, da mi vi ne dovolite, da bi vam pomagal z nekoliko njih.«

(Dalje sledi.)

banka 130, Eksploatacija drva 42, Sečerana 580-600, Našice 48-50, Guttman 390-425, Trboveljska 385, Vojna odškodnina 176.50-177.50, 7% inv. posojil. 62.50.

Dunaj. Efekti: Živnosten. banka —, Alpine 365.000, Greinitz 138.000, Trboveljska družba 440.000, Hrvatska eskomptna banka 123.000, Leykam 138.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 66.000, Avstrijske tvornice za dušik 163.000, Slavex 179.000, Slavonija 60.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Cerovi krlji od 25 cm prem. napr., od 2 m dolž., feo nakl. post.

12 vag. 18-18 (zaklj. 18); trami od 5-6-6-8, monte, feo meja 375 (den.); hrastovi frizi od 4-9, od 25-60 cm, feo meja 1380 (den.); bukovna drva, suha, 1 m dolž., feo meja 25 (den.). — Zito in poljski pridelki: pšenica Rosafé, rinfusa, par. Ljubljana 470 (bl.); pšenica avstralska, rinfusa, par. Ljubljana 465 (bl.); pšenica Hard Winter št. 2, rinfusa, par. Ljubljana 490 (bl.); otrobi pšenični, drob., feo. vag. Ljubljana 190 (bl.); koruza promptna, par. Ljubljana 225 (den.); oves makedonski, rešetan, feo Ljubljana 350, 367.50; krompir rumeni, feo štajerska post. 115 (bl.); krompir roza, feo štajerska post. 135 (bl.).

Išče se pošteno, pridno, pripravno DEKLE za vsa hišna dela k družini zdravnik z enim otrokom, na deželi. Plača in oskrba dobra. Dopise se prosi pod »Stalno« 2943 na upravo »Slovenca«, 2934

ZAMENJAM

STANOVANJE

v novi hiši: 1 soba, kabinet, kuhinja, jedilna shramba, elektr. razsvetljava, z enakim v stari hiši. — Pogoji: snažno in sredi mesta. Naslov v upravi pod št. 3079.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometerška višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferena v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
10./5. 21 h	732.5	15.0	0.1	dež	
11./5. 7 h	731.6	14.7	0.2	dež	14.8
11./5. 14 h	731.0	17.1	0.5	dež sv	

Specialna mehanična delavnica za popravilo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6/Te lefon štev. 950

Pravi holandski Kakao

GROOTES

Je v uporabi najizdatnejši, najokusnejši in najcenejši. — Poskus Vas prepriča. Zahtevajte ga povsod!

UČENKA

večja nemščine, želi mesta v trgovini, najraje na deželo. Ponudbe na upravo lista pod »Učenka« 3075.

KREPAK DEČEK

z dežele, že nekoliko vajen trgovine, želi mesta učenca. Ponudbe na upravo lista pod »Učenec« 3100.

Zavod na Rakovniku IŠČE dobro izurjenega STRUGARJA - inštruktorja.

OSKRBNIK

sred. starosti, oženjen, kmetijsko izobražen, z večletno prakso v tu- in inozemstvu, vešč poljedelstva, vinar, sadjarstvo, gozdarstva in živinoreje, išče mesta na veleposredstvu - graščini. Nastop takoj. — Ponudbe upravi lista pod »Pošten« št. 3066.

Kočijaž.

Večje podjetje išče zanesljivega in treznega kočijaža. — Točno navedene ponudbe na upravo lista pod »Kočijaž« št. 3047.

Neoženjen, gozdni

LOVSKI ČUVAJ sred. starosti, želi 16. maja nastopiti stalno službo. — Ponudbe upravi pod: 3040.

Odvetnik dr. Ciril

Kraševce

je otvoril svojo pisarno v Cirknici pri Rakeku.

Samostojna

KUHARICA

(gospodinja) se išče za trgovsko hišo (tričlanska obitelj). Nastop takoj. — Naslov v upravi lista pod št. 3095.

Oprema

za žganjekuho

z vsi posodo vred, ter 1000 l brinovca iz rudečega brinja naprodaj. Ponudbe pod »Deber obstoj« št. 2996 na upravo lista.

Kupi se manjši

tovorni avto.

Ponudbe na: Poštni predal št. 17 - Jesenice, Gorenjsko.

SOBO S HRANO

oddam solidnemu gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava lista pod št. 3077.

Vekoslav Adamič

Helena Adamič roj. Tomšič

POROČENA

DNE 10. MAJA 1925

Kupi se STROJ

za DELENJE TESTA za pekarno. Pismene ponudbe na J. SASEK — METLIKA.

POZOR! — KROJACI, šivilje in nešivilje! KROJNI TEČAJI za krojače, šivilje in nešivilje. Učencem, ki nimajo prilike obiskovati tečaja, se pošilja pouk potom pošte. Ob zaključku diploma in izdelovanje krojev za dame in gospode. — Od min. za trg. in obrt konc. krojna šola, Židovska 5, Ljubljana.

Prazno ali opremljeno

sobo išče

zakonski par brez otrok za 15. maj ali 1. junij. Event. se plača za pol leta naprej. Ponudbe na upravo lista pod značko: »MAJ 21728«.

Radi opustitve trgovine prodajam zlatino, srebrnino, vsakovrstno jedil. orodje in birmanska darila, po zelo znižanih cenah. — JOS. SELOVIN-ČUDEN, Ljubljana, Mestni trg.

NAPRODAJ

po nizki ceni: VRTALNI STROJ, ročni pogon, škarje za pločevino do 3 mm, voziček do 800 kg in več drugega ključavn. orodja. Naslov pri upravi pod: 3035.

Vino.

Prodajam do 9000 litrov VINA letnikov 1921-1924 po kakovosti in po dnevni ceni. — A. BAUER, Zeče št. 16, pošta Bruče. 3091

Motorno kolo

s priklonim vozom, v zelo dobrem stanju, naprodaj za Din 10.000. — P. ŠKAFAR, Ljubljana, Rimska cesta 11.

Električne tvornice Škodovih zavodov v Plznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Ljubljana, Šelenburgova 7. hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani!
Poset inženirja brezplačno na razpolago.

POZOR!

**PROSTOVOLJNA
javna dražba**

raznega pohištva, perila in dr. potrebščin se vrši v skladišču špedicijske tvrdke

R. RANZINGER

Ljubljana, od 15. maja dalje in naslednje dni.

Brinovec,

jamčeno pristen, iz rudečega brinja, zdravilen, jako vodo odvajajoč — prodaja VALENT. STRLE, trgovec, Ljubljana, Poljanska cesta.

»ŠAMOT - OPEKO« in ŠAMOT-MOKO (češko) na zalogi nudi F. Hočevár, Dunajska cesta 36. 3006

Za žejo

najboljši pravi **Maršnerovi** šumeči limonadni bonboni **Brause** Zastopstvo in tovarniško skladišče za Jugoslavijo, **Josip Vitek**, Ljubljana, Krekov t. 8

Otroški vozički sportni in luksuzni po najnižji ceni in največja zaloga. Prodaja na obroke, ceniki franko. **Tribuna F. B. L.** tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Hrastove plohe

zdrave, ne razpokane, žamane ali nežamane, 90, 110, 130 debele, od 2.80 m dolge in naprej, 180 široke, kupi in plača takoj. Ponudbe z navedbo cene frco Postojna na upravo lista pod: »Zdravi plohi« 2995.

**Damski in dekliški
slamniki**

po znižanih cenah RAVNOKAR DOSLI!

Oblike, damske od 70 do 150 Din, - otroške od 50 do 70 Din, - nakiteni od 100 Din naprej, dokler traja zaloga. Oglejte si cene v izložitvi!

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je umrla naša predobra mama, stara mama in tašča, gospa

IVANA LAP

v nedeljo dne 10. maja 1925 ob tridesetih na deset dopoldne, po daljšem bolehanju, previdena s sv. zakramenti, v 72. letu starosti. Pogreb predrage pokojnice bo v torek dne 12. maja ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Strelška ul. 6, na pokopališče k Sv. Križu. Svete maše zadušnice se bodo darovale po raznih cerkvah.

Ljubljana, dne 11. maja 1925.

Zalujoče rodbine:

Lapova, Pehanijeva, Benedikova.

Zahvala. Za premožne izraze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nezabnega so-
proga, očeta, deda, brata, strica in svaka, gospoda

ing. Cirila M. Kocha

izrekamo tem potom vsem našo najpriskrnejšo zahvalo. Posebej nas veže dolžnost, zahvaliti se p. n. gg. zastopnikom raznih oblasti, korporacij in uradov, predstavnikom Dravske divizijske oblasti in oficirskega zbora, zastopnikom denarnih zavodov in društev, ter mnogostevilnim prijateljem pokojnikovim za udeležbo pri pogrebu, darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, končno vsem onim, ki so nam na ta ali oni način izkazali svoje čustvo-
vanje in nadvse številno in častno spremlili predragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 11. maja 1925.

Globoko zalujoče rodbine:

KOCH, FLERE, SUSCHNIK, FERCHEL.

Zahvala.

Vsem znancem, ki so našo ljubljeno so-
progo, hčerko, oziroma sestro, gospo

Anico Ferč roj. Bren

spremlili na njeni zadnji poti, se tem potom najiskreneje zahvaljujejo

ZALUJOČI OSTALI

Zagorje - Ljubljana, dne 9. maja 1925.

Zahvala.

Povodom bridke izgube naše predobre te-
te in sestre, gospodične

Ivane Hafner

se najiskreneje zahvaljujemo za izraze sožalja vsem prijateljem in znancem ter za udeležbo pri pogrebu. — Zlasti se zahvaljujemo preč. p. dr. Gracijanu Hericu za mnogobrojne obiske in tolažilo; g. dr. I. Dereaniju za ves trud v težki bolezni; častiti usmiljeni sestrí Tersili za požrtvovalnost in postrežbo ter pevcem društva Kamnik za v srca segajoče žalostinke.

Zalujoče rodbine:

Albrecht, Golli, Hafner.

Kamnik, dne 11. maja 1925.

**Za Binkošti
obleke**

po znižanih cenah

J. Maček

Ljubljana
Aleksandrova 12